

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Білоцерківський національний аграрний університет
Освітня програма	30386 Менеджмент
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	073 Менеджмент

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Білоцерківський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	30386
Назва ОП	Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Скрипчук Петро Михайлович, Фоцій Марія Дмитрівна, Нянько Віталій Миколайович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	06.10.2021 р. – 08.10.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://bit.ly/3iNK1o1>

Програма візиту експертної групи <https://bit.ly/3Fy3Nom>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма «Менеджмент» другого рівня вищої освіти є актуальною та збалансованою в контексті задоволення потреб регіону та національної економіки загалом у кадрах сфокусованих на галузеву приналежність. ОП відповідає сучасним вимогам ринку праці, враховує інтереси всіх стейкхолдерів, корелюється з місією та стратегією розвитку ЗВО. Обсяг ОП, обов'язкових та вибіркових ОК відповідає вимогам ЗУ «Про вищу освіту», СВО. Процедура конкурсного відбору НПП відповідає чинному законодавству. ЕГ отримала достатню кількість переконливих доказів і фактів сильних сторін ОП і освітньої діяльності для висловлення позитивної думки за результатами акредитаційної експертизи. Так, результати акредитаційної експертизи засвідчили, що в цілому існує достатня відповідність якісному рівню організації таких освітніх процесів: проектування цілей ОП; розробка структури та змісту ОП; формування доступу до ОП та визнання результатів навчання; організація навчання і викладання за ОП; контроль знань, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність; забезпечення ОП людськими ресурсами; формування освітнього середовища та матеріальних ресурсів; розробка і впровадження системи внутрішнього забезпечення якості ОП; створення прозорих та публічних процедур для якісного функціонування ОП. Таким чином, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм, з недоліками, що є несуттєвими.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі ОП корелюються зі спеціальністю і сфокусовані на галузеву приналежність БНАУ, відповідають місії та стратегії розвитку, визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів. Налагоджена робота Ради роботодавців. На заявлену ОП отримано рецензії-відгуки зовнішніх рецензентів. Наявність тих ОК, які забезпечують особливості ОП в сфері аграрного менеджменту і тих, що передбачають набуття соціальних навичок. Власний потужний НДЦ і базове господарство, які повністю забезпечують ЗВО власними продуктами. Наявність гуманітарної складової. Здобувачам проводяться презентації ВК. Є тісна співпраця з роботодавцями в організації практичної підготовки здобувачів та майбутнього їх працевлаштування. Сайт БНАУ містить всю інформацію щодо вступу на навчання на ОП та процедуру визнання ПРН отриманих в інших ЗВО, і в рамках програм академічної мобільності та у неформальній освіті, яка подана у зрозумілій формі та регламентована відповідними положеннями. Застосування компетентнісного підходу щодо представлення інформації про зміст обов'язкових і вибіркових ОК, що дозволяє забезпечити досягнення ПРН. ОП постійно оновлюється, враховуються побажання усіх стейкхолдерів, особливо роботодавців. Існує «Парад вибіркових дисциплін». Участь здобувачів та НПП в міжнародних проєктах. Здобувачі впливають на освітній процес. Здобувачі ОП є обізнаними з особливостями і правилами проведення контрольних заходів, які є чіткими, зрозумілими, доступними та включають процедури оскарження результатів і повторного складання. Високий рівень академічної доброчесності. Існування процедур для безоплатної перевірки робіт на унікальність (Unicheck згідно договору з ТОВ «Антиплагіат»). Стимулювання розвитку викладацької майстерності; преміювання за особисті досягнення; підвищення кваліфікації НПП на виробництві за тематикою ОК; розроблення НПП авторських дистанційних курсів на платформі Moodle; використання прозорої системи конкурсного відбору НПП; розвинуте академічне стажування; залучення професіоналів-практиків. Викладачі кафедри консультують бізнес. Здійснюється моніторинг професіоналізму НПП. Створено високий рівень забезпечення освітньої діяльності на ОП. Є безоплатний доступ до інформаційних ресурсів і соціальної інфраструктури. Забезпечено консультативну та соціальну підтримку здобувачів. Наявність інституту наставництва. ЗВО має чітку і зрозумілу політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій. У БНАУ повноцінно функціонує ВЗЯО, а на економічному факультеті створено спеціальну групу зі змісту та якості освіти. Враховується студентоцентризований підхід. Наявність та використання матриці опитувань та онлайн дошки відгуків та пропозицій. На сайті є анкети та аналітичні результати опитування. Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в БНАУ є чіткими, зрозумілими та доступними. Усі документи та положення розміщено на офіційному сайті БНАУ.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

час проведення опитування з матрицею опитувань. Доводить до громадськості інформацію щодо неврахування пропозицій або пропозицій, які знаходяться на стадії опрацювання. Необхідно деталізувати конкретні напрацювання іноземних ЗВО, що використано в ОП. У ОП 2021 року вибір ВК обмежений, а ВК 21-23 не уточнено за кількістю кредитів, формою семестрового контролю, за спрямуванням. Обов'язкові ОК ОП умовного гуманітарного спрямування – залікові, а бажано, щоб були іспити. Курсова робота є окремою ОК 5, а має ОК 4.1. Механізм вибору ВК має бути і в онлайн режимі. В ОП не передбачені лабораторні заняття. У ОП необхідно чіткіше формулювати здатності випускників до працевлаштування згідно з НКУ «КП» ДК 003:2010. У БНАУ існує щотижневий «магістерський день». Підвищити мотивацію та заохочувати здобувачів до участі в заходах академічної міжнародної та внутрішньої мобільності. Активізувати роботу НПП щодо залучення здобувачів ВО до участі у конкурсах наукових робіт всеукраїнського та міжнародного рівнів. Впровадити в навчальний процес викладання окремих дисциплін англійською мовою, враховуючи галузеву спеціалізацію ЗВО та потреби ринку у межах ОП. Доступ до системи є лише у відповідальній особи за адміністрування акаунту БНАУ, що робить процес перевірки не дуже зручним для здобувачів, особливо в умовах карантину. Зробити процес перевірки робіт здобувачів більш зручнішим, зокрема, призначити на випускові кафедри відповідальних осіб та надати їм можливість вільного доступу до програмного забезпечення або доступу з закріплених за кафедрою комп'ютерів. Розширити роботу НПП щодо участі у наукових і соціальних проєктах міста Біла Церква та Київської області; підвищити рівень публікаційної активності НПП у журналах НМБД Scopus та Web of Science (зокрема НПП, які мають 5 пунктів активності); готувати наукові розробки

та подавати їх на конкурси Національного фонду досліджень України; підвищувати рівень наукової та професійної активності НПП. Не всі приміщення (навчальні корпуси та гуртожитки), в яких навчаються та проживають здобувачі за даною ОП, повністю задовольняють потреби маломобільних груп населення. Рекомендовано активізувати роботу над адаптацією МТБ для МГН і покращити її на всіх поверхах і у всіх корпусах. На сайті БНАУ результати анкетувань роботодавців є уже занадто опрацьованими, тому бажано оформляти їх за аналогією до результатів анкетування випускників. Практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП не відображає те, коли і яку ОП вони закінчили. Недоопрацюванням БНАУ є відсутність на сайті ЗВО інформації про видатних випускників, для чого бажано зробити відповідну вкладку.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі ОП «Менеджмент» чітко сформульовані та стосуються саме цієї ОП та її реалізації, корелюються зі спеціальністю і сфокусовані на галузеву приналежність БНАУ, що дозволяє ідентифікувати її серед інших програм. Цілі ОП як у редакції 2020 року <https://bit.ly/3oWbqYM>, так і у редакції 2021 року <https://bit.ly/3aCZS4l>, а також у редакції 2019 року [blob:https://office.naqa.gov.ua/64088f3b-4a81-4606-b861-7984c240ccf3](https://office.naqa.gov.ua/64088f3b-4a81-4606-b861-7984c240ccf3) узгоджуються з місією <https://bit.ly/3ABe4VX> Білоцерківського національного аграрного університету щодо підготовки висококваліфікованих фахівців нового покоління для сталого розвитку аграрної сфери шляхом надання освітніх послуг відмінної якості, дотримання високих стандартів у викладанні, науковій і професійній діяльності та стратегією розвитку БНАУ до 2025 року <https://bit.ly/3BDL7tL>. Особливість програми обумовлена її пріоритетною орієнтацією на формування компетентностей з управління підприємствами аграрної сфери, забезпечення їх сталого розвитку за невизначеності умов і вимог. Про це свідчить і наявність серед обов'язкових освітніх компонентів – ОК «Стратегія сталого розвитку агросфери». Функціонування ОП продиктоване не лише економічною доцільністю, а й тим, що цілі ОП відповідають, у певній мірі, також баченню БНАУ <https://bit.ly/3ABe4VX>.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів), адже під час зустрічей було з'ясовано, що у БНАУ, передусім фахівцями відділу забезпечення якості освіти, розробляються анкети для опитувань всіх стейкхолдерів, проводяться та аналізуються їх результати і забезпечується доступність опитувань для всіх учасників. Окрім фахівців ВЗЯО, опитування проводяться і НПП, зокрема, за результатами вичитування дисциплін, представниками студентського самоврядування. Здобувачі входять до групи зі змісту та якості освіти, яка функціонує на економічному факультеті згідно Положення про групи зі змісту та якості освіти в БНАУ <https://bit.ly/3awDiKG> та до проектної групи. На сайті БНАУ наведена матриця опитувань <https://education.btsau.edu.ua/node/7>, де зазначено період проведення, хоча на зустрічі 5 було зазначено, що опитування проводяться за необхідністю, а не планово чи періодично. У БНАУ налагоджена робота Ради роботодавців, що підтверджено на зустрічі 6 Центином Л.В. – директором ТОВ «Агрофірма «Колос», який є і головою цієї Ради, однак розуміння ним ОП «Менеджмент» бажане кращого. Ця Рада у 2019 році рекомендувала об'єднати виробничу і переддипломну практику у одну без зменшення кредитів, що було враховано (зустріч 10). На зустрічах 6 та 7 підтверджено, що БНАУ організовуються зустрічі із роботодавцями, випускниками за результатами яких робоча група на засіданні економічного факультету проводить обговорення пропозицій стосовно підготовки фахівців, що документується у протоколі засідань і є підставою для перегляду і внесення змін до ОП. На заявлену ОП отримано рецензії-відгуки <https://btsau.edu.ua/node/3639> зовнішніх рецензентів. Підтверджено цей факт на зустрічі 6 Довгим О.П. – директором з безпеки та охорони праці ТОВ «Білоцерківський завод «Трібо». Також були враховані пропозиції від стейкхолдерів (зустріч 6 Гринчук В.Ю.) щодо збільшення годин на ОК «Іноземна мова», кількість кредитів з якої зросла із 3-х у 2020 році, до 4-х у 2021 році, (зустріч 10) щодо збільшення кількості практичних занять з дисципліни «Менеджмент організацій», (зустріч 7 Амосов О.Ю.) щодо впровадження обов'язкового ОК «Стратегічний аналіз», (зустріч 10) щодо зміни статусу з вибіркового на обов'язковий ОК «Управління потенціалом підприємства», а от інформації щодо неврахування пропозицій або пропозицій, які знаходяться на стадії опрацювання не повідомлено. Дослуховуються і до порад випускників, зокрема (Галєєв А., зустріч 7) щодо бізнес-кейсів і до пропозицій здобувачів (Терешенко О.А., зустрічі 4 та 10), щодо доповнення обов'язкового ОК «Креативний менеджмент» темою «Дизайн мислення». Програма має чітко виражений

регіональний контекст, адже часто стейкхолдерами виступають представники органів місцевого самоврядування/місцевих органів влади, які запрошуються на читання лекцій (зустріч 6, Гринчук В.Ю. – Голова Узинської міської ОТГ; зустріч 7, Джегур Г.В. – заступник міського голови).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Аналіз ОП за 2019-2021 рр., звіту про самооцінювання свідчить, що цілі ОП та ПРН постійно переглядаються та визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності 073 «Менеджмент», ринку праці, галузевого та регіонального контексту з акцентом на керівництво організацією та її підрозділами, реалізацію управлінських рішень щодо сталого розвитку агросфери. Інформація про ринок праці отримується від випускників (анкетування, неформальне спілкування); роботодавців (анкетування, спілкування, рецензування ОП, участь в її реалізації та роботи Ради роботодавців). Галузевий та регіональний контексти ОП відображено у змісті обов'язкових та вибіркових ОК (ОК «Стратегія сталого розвитку агросфери»; ВОК «Аграрна економічна політика»); тематиці курсових та кваліфікаційних робіт, яка спрямована на вирішення конкретних проблем підприємств з урахуванням їх галузевої та регіональної специфіки; методах навчання (розв'язання кейсів і аналіз ситуацій на практичних заняттях), базах практик тощо, однак не встановлено яких недоліків вдалося запобігти завдяки такому аналізу. На зустрічі 1 встановлено, що враховано досвід таких ЗВО України, як КНЕУ, КНТЕУ, НУБіП, НаУКМА, НУВГП. Так, змістовне наповнення ОК «Управління проєктами» відбувалось завдяки вивченню досвіду викладання цього курсу в НУБіП; ОК «Креативний менеджмент» – в НаУКМА та НУВГП. На зустрічі 1 та 2 встановлено, що враховано і досвід іноземних ОП: так, ОК «Стратегія сталого розвитку агросфери» розроблено на основі багаторічного досвіду співпраці з Czech University of Life Sciences (Прага, Чехія) і університетом Agrosup (Діжон, Франція), ОК «Стратегічний аналіз» з урахуванням досвіду, набутого під час стажування в Justus Liebig Universität (Гіссен, Німеччина); ОК «Програмне забезпечення та інформаційні системи у менеджменті» – досвіду, набутого в процесі стажування в Університеті економічного суспільства (Прзорськ, Польща) та викладання за програмою Еразмус+К107 на основі співпраці з Czech University of Life Sciences (Прага, Чехія), а також з іншими вітчизняними та зарубіжними ЗВО, з якими укладено договори про співпрацю (<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/4497>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

У ОП 2019-2021 рр. враховано вимоги СВО за спеціальністю 073 «Менеджмент» другого (магістерського) РВО, затвердженого наказом МОНУ №959 від 10.07.2019 року та введеного в дію з 2019/2020 навчального року. Разом з тим, у ОП 2020 року порівняно із ОП 2019 року додані: відредагований програмний результат навчання, рекомендований для ОНП РН 14. «Вміти обґрунтовувати, приймати та забезпечувати реалізацію управлінських рішень щодо сталого розвитку агросфери» та СК 11. «Здатність до обґрунтування, прийняття та реалізації управлінських рішень, спрямованих на забезпечення сталого розвитку агросфери», постійно переглядається набір обов'язкових освітніх компонентів. ОП «Менеджмент» забезпечує досягнення всіх результатів навчання, визначених у відповідному стандарті. Програмні результати навчання даної ОП вичерпуються тими результатами навчання, що їх визначає стандарт, і, лише відредаговано ПРН 14 з урахуванням особливостей та цілей ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП «Менеджмент» чітко сформульовані та стосуються саме цієї ОП та її реалізації, корелюються зі спеціальністю і сфокусовані на галузеву приналежність БНАУ, що дозволяє ідентифікувати її серед інших програм. Цілі ОП відповідають місії та стратегії розвитку БНАУ до 2025 року. Особливість ОП обумовлена її пріоритетною орієнтацією на формування компетентностей з управління підприємствами аграрної сфери. Цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів (випускників, роботодавців, науковців, представників органів місцевого самоврядування/місцевих органів влади), які впливають на вдосконалення ОК та їх зміст. Чітко налагоджена реальна робота Ради роботодавців. На заявлену ОП отримано рецензії-відгуки зовнішніх рецензентів. Цілі ОП та ПРН постійно переглядаються та визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності 073 «Менеджмент», ринку праці, галузевого та регіонального контексту з акцентом на керівництво організацією та її підрозділами, реалізацію управлінських рішень щодо сталого розвитку агросфери.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Цілі ОП мають відповідати суспільній місії ЗВО, а тому потрібно деталізувати цілі та чітко пов'язати їх із суспільною місією. Потрібно узгодити реальний час проведення опитування з матрицею опитувань, де зазначено період проведення опитувань. Покращити роботу щодо доведення до громадськості інформації про неврахування пропозицій або пропозицій, які знаходяться на стадії опрацювання. Змістовне наповнення окремих ОК та ОП «Менеджмент» БНАУ враховує досвід аналогічних освітніх програм ряду іноземних ЗВО, але необхідно деталізувати конкретні напрацювання іноземних ЗВО, що використано в ОП і акцентувати увагу на використаному досвіді.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 1, ЕГ вважає, що проектування та цілі ОП «Менеджмент» мають високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1, 1.2 та 1.3. До того ж, враховуючи практично повну узгодженість за підкритерієм 1.4, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, то відповідність проектування і цілей ОП цієї програми Критерію 1 є високою.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз ОП «Менеджмент» за 2019-2021 рр. [blob:https://office.naqa.gov.ua/64088f3b-4a81-4606-b861-7984c240ccf3](https://office.naqa.gov.ua/64088f3b-4a81-4606-b861-7984c240ccf3), <https://bit.ly/3oWbqYM>, <https://bit.ly/3aCZS4l> дозволив зробити висновки про те, що обсяг ОП «Менеджмент» за усі роки становить 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам ч. 5 ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту» щодо навчального навантаження. У ОП редакції 2019-2021 рр. із 90 кредитів ЄКТС обсяг обов'язкових компонентів ОП становить 66 кредитів ЄКТС або 73,3%, а вибіркового компонентів ОП – 24 кредити ЄКТС або 26,7%, що також відповідає вимогам п. 15 ч.1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту» та вимогам стандарту вищої освіти України для другого (магістерського) РВО за спеціальністю 073 «Менеджмент», який затверджено наказом МОН України № 959 від 10.07.2019 р. та введено в дію з 2019/2020 навчального року. Усі обов'язкові компоненти ОП редакції 2021 року не менші 4-х кредитів ЄКТС, за винятком ОК 5 курсова робота «Менеджмент організацій» – 1 кредит ЄКТС, зокрема для ОК 1 «Ділова іноземна мова» кількість кредитів ЄКТС збільшено порівняно із попередніми роками до 4-х. Усі вибіркові компоненти ОП редакції 2021 року за ЄКТС – 3-х кредитні, а їх вибір обмежено умовно професійно орієнтованим спрямуванням до 20, а ВК 21-23 «Дисципліни із загальноуніверситетського каталогу» не уточнено за кількістю кредитів і формою семестрового контролю.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

БНАУ через відповідну матрицю (додаток до відомостей про самооцінювання) і проведений ЕГ аналіз ОП, а також ознайомлення із методичними розробками, доступ до яких було надано у системі Moodle на запит ЕГ, продемонстрували, що кожен ПРН практично реалістично охоплений змістом програми. Проте, аналіз ОП та НП за 2019-2021 рр. дозволяє зазначити, що не для усіх обов'язкових компонентів ОП редакції 2021 року форма семестрового контролю – іспит, зокрема, для ОК 1 «Ділова іноземна мова» та для ОК 3 «Методологія й організація наукових досліджень» – це залік, тобто обов'язкові компоненти ОП умовного гуманітарного спрямування – залікові, що можливе і в такому варіанті з огляду на подальше практичне застосування та з урахуванням автономії ЗВО. Разом з тим позитивною є наявність гуманітарної складової у формуванні як компетентностей, та і ПРН. У ОП «Менеджмент» редакції 2021 року з'явилась ОК 5 курсова робота з дисципліни «Менеджмент організацій», що було продиктовано виконанням рекомендацій акредитаційної експертизи ОП «Менеджмент» першого (бакалаврського) РВО, однак курсова робота є окремою ОК 5, що свідчить про її умовну міждисциплінарність, а не складовою ОК 4 «Менеджмент організацій» із 1-м кредитом ЄКТС, тобто ОК 4.1, що можливе і в такому варіанті з огляду на подальше практичне застосування та з урахуванням автономії ЗВО. Позитивна динаміка спостерігається у ОП редакції 2021 року, де усі вибіркові компоненти ОП – залікові, адже у редакції ОП 2020 року такі вибіркові компоненти ОП як ВК 2 «Корпоративне управління», ВК 8 «Фінансовий менеджмент», ВК 9 «Публічне адміністрування» формою семестрового контролю передбачали іспит. Зміст ОП має доволі чітку структуру, а ОК, які

включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

У ході аналізу ОП і НП ЕГ дійшла висновку, що в ОП немає освітніх компонентів, які за своїм змістом не мають зовсім зв'язку чи мають неочевидний зв'язок із спеціальністю 073 «Менеджмент». Такі елементи навчально-методичного забезпечення дисциплін професійної підготовки, як сила буси та робочі програми навчальних дисциплін і в цілому наведені складові НМКД, також свідчать про відповідність предметній області визначеної для ОП спеціальності 073 «Менеджмент». Освітні компоненти ОП «Менеджмент» підбираються таким чином, щоб максимально відповідати предметній області визначеної для ОП спеціальності, а зміст ОП «Менеджмент» постійно вдосконалюється і через введення тих освітніх компонентів, яких раніше не було (так, до ОП редакції 2021 року порівняно із ОП редакцій 2019-2020 рр., введено курсову роботу з дисципліни «Менеджмент організацій», також до ОП 2021 року введено ОК 9 «Управління потенціалом підприємства», а виведено ОК «Управлінське консультування», яка мала місце серед обов'язкових у ОП редакції 2019 та 2020 років, виведено ще у 2020 році з ОП 2020 року редакції такі ОК, які мали місце у ОП редакції 2019 року, як «Корпоративне управління», «Фінансовий менеджмент», «Управління якістю», «Атестаційний екзаме́н за спеціальністю») і через введення нових тем вивчення в межах окремої ОК, а також через збільшення годин на практичні заняття. Вибіркові компоненти, зазначені в ОП логічно доповнюють ОК та поглиблюють її зміст ОП предметній області.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами ВО навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством. Про це свідчить Положення про вибіркові навчальні дисципліни у БНАУ <https://bit.ly/3BJk7Jp>, згідно якого описано процедуру вибору і зазначено, що вивчення вибірових дисциплін на магістерському РВО проводиться з першого навчального року (першого семестру), що підтверджено на зустрічах 10 і 11 та пояснює у НП 2021 року <https://bit.ly/3FPzOkC> тривалість семестру у 16 тижнів, а заняття кратні 14 тижням, тобто здобувачі перші два тижні вивчають лише обов'язкові ОК, а з вибіровими за цей час ознайомлюються та здійснюють вибір, а потім їх вносять до розкладу, що по суті може не змінювати середньо тижневого навантаження, а от зручність освітнього процесу дещо нівелюється, хоча це знаходиться у межах автономії не лише БНАУ, а будь-якого ЗВО. Крім того, вибір вибірових компонент ОП 2021 року обмежено умовно професійно орієнтованим спрямуванням до 20, а ВК 21-23 «Дисципліни із загальноуніверситетського каталогу» не уточнено за спрямуванням, а у ОП 2020 року вибір ВК обмежено умовно професійно орієнтованим спрямуванням до 21, а ВК 22-24 «Дисципліна із загальноуніверситетського каталогу» не уточнена за спрямуванням. У структурі ОП дотримано вимогу п. 15 ч.1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту» та про мінімум 25% ВК. Вибіркові дисципліни ОП не дублюють одна одну. Силабуси та каталог ВК економічного факультету оприлюднено на сторінці економічного факультету <https://bit.ly/2YPVCeV>. На зустрічі 4 здобувачі підтвердили факт вибору всього 8-ми ВК по 3 кредити кожна, що становить 24 кредити ЄКТС. Здобувачам проводяться презентації ВК. Якщо здобувачі обирають ті ВК, для яких мінімальна група в кількості 5 осіб не набирається, то така ВК не обирається, а здобувачі приєднуються до більшості в своєму виборі. Механізм вибору реалізується в формі написання лише письмових заяв, які можуть передаватись і засобами онлайн зв'язку, але обрання не відбувається в онлайн режимі, та передаються у деканат у чітко встановлений термін для опрацювання і формування груп.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП 2020-2021 рр. та НП 2020 року <https://bit.ly/3mQJTr3> і 2021 року <https://bit.ly/3FPzOkC> передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. При формуванні ОП були передбачені необхідні види та кількість практично орієнтованих складових / компонентів, що дозволять здобувачам отримати необхідні практичні навички та фахові компетентності. При формуванні ОП і НП застосовуються різні види практичної підготовки: практичні заняття, навчальні екскурсії, підготовка проектів, однак не передбачені лабораторні заняття навіть із такої обов'язкової ОК як ОК 2. «Програмне забезпечення та інформаційні системи в менеджмент». Особливе місце в системі практичної підготовки посідає переддипломна практика, яка проводиться в кінці першого року навчання на другому РВО, на яку відведено 8 кредитів ЄКТС та 8 тижнів, що можливе і в такому варіанті, зважаючи і з повагою ставлячись до автономії ЗВО. Практична підготовка займає особливе місце в організації освітнього процесу БНАУ, адже на зустрічі 6 усі роботодавці, які до речі є також випускниками БНАУ, це відзначили, а також наявність на сайті БНАУ окремого розділу щодо практичної підготовки <https://education.btsau.edu.ua/node/6>. Зокрема, Е.В. Дамс, який на сьогодні працює менеджером зі збуту департаменту дилерських продажів ТОВ «Білоцерківський завод «Трібо», також підтвердив значущість практики для майбутнього працевлаштування. Бази практики, як було наголошено на

зустрічі 4, здобувачі можуть обирати самостійно, а можуть скористатись тими, які пропонуються ЗВО <https://bit.ly/3AJGRrk> і, зокрема, НПП кафедри менеджменту. Звіт з переддипломної практики <https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/4497>, який надано на запит ЕГ вказує на прикладний характер та всесторонній аналіз діяльності об'єкта дослідження. Розгляд ЕГ етапів виконуваної роботи та змісту програми практики засвідчив, що аналізуються ті питання, які стосуються технології операційного менеджменту, екологічного менеджменту, системи управління персоналом, які більш притаманні для першого (бакалаврського) РВО, а вивчення трьох обов'язкових ОК у третьому семестрі свідчить про певне випередження завдань для переддипломної практики ще до вивчення цих ОК. Разом з тим, у ОП необхідно чіткіше формулювати загальну інформацію, характеристики ОП та здатності випускників до працевлаштування згідно з НК України «Класифікатор професій» ДК 003:2010, де зазначені в основному посади розділу 1 «Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі)», а не посади розділу 2 «Професіонали», до якого належать професії, що вимагають від працівника (з урахуванням кола та складності певних професійних завдань та обов'язків) кваліфікації за дипломом про повну вищу освіту, що відповідає саме рівню магістра.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям, передусім цьому сприяють такі ОК, як ОК 4 «Менеджмент організацій», ОК 7 «Креативний менеджмент», ОК 10 «Управління змінами», з відповідним відображенням ПРН в силабусах ОК. Зокрема, це навички лідерства, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, працювати в команді, управляти своїм часом, креативність та ін.. Це підтверджено в ході зустрічей 4 та 5. Здобувачі та представники студентського самоврядування наголошували на важливості набуття соціальних навичок (soft skills) та були задоволені тим, що з окремих ОК передбачені ІНДЗ у вигляді таких завдань, як презентації або носять прикладний характер. Навички соціалізації, екологічної свідомості здобувачі мають можливість розвивати, маючи власний потужний науково-дослідний центр і базове господарство, які повністю забезпечують столову власними продуктами.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 073 «Менеджмент» відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та ПРН. Зокрема, НП редакції 2021 року <https://bit.ly/3FPzOkC> підготовки здобувачів СВО «магістр» за ОП «Менеджмент», передбачений розрахунок завантаженості на весь період навчання у кількості 2700 годин або 90 кредитів ЄКТС, з яких обсяг обов'язкових ОК становить 1980 годин або 66 кредитів ЄКТС, з яких обсяг аудиторних занять становить 476 годин або 24,0%, а обсяг самостійної роботи студентів становить 1504 години або 76,0%. Такий розподіл годин не в повній мірі відповідає рекомендаціям МОН України, в яких аудиторне навантаження, яке пропонується на другому РВО, має становити не менше, ніж 1/3, а для самостійної роботи – не більше, ніж 2/3 загального обсягу навчального часу відведеного для вивчення конкретної дисципліни, однак це проаналізовано лише за обов'язковими ОК. Із загального обсягу годин щосеместрове навантаження не рівноцінно поділене на 3 семестри, тобто 55 кредитів ЄКТС на 1-й курс навчання, з яких 24 кредити ЄКТС на 1-й семестр та 31 кредит на 2-й семестр і 35 кредитів ЄКТС на 3-й семестр. Підтверджено, що один кредит ЄКТС становить 30 годин. Кількість навчальних дисциплін (обов'язкових та вибірових з урахуванням практик) не перевищує 16-ти на рік. На ОК 13 «Підготовка та захист кваліфікаційної роботи магістра» відводиться 14,0 кредитів ЄКТС, тобто 420 годин, і, згідно НП, 6 тижнів, проте у БНАУ існує щотижневий «магістерський день», що встановлено у ході зустрічей 10 та 11. Отже, обсяг освітньої програми «Менеджмент» та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання, але немає рівномірного навантаження на здобувачів вищої освіти ОС магістр.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

В ході акредитаційної експертизи встановлено, що за ОП «Менеджмент» підготовка здобувачів за дуальною формою не здійснюється, однак, враховуючи високу зацікавленість роботодавців (зустріч 6) щодо розвитку співпраці з БНАУ

і, зокрема, в межах ОП, можна рекомендувати розглянути можливості для розвитку дуальної освіти в рамках діючого Положення про порядок організації та проведення дуального навчання в БНАУ <https://bit.ly/3BWZSZ7>.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Дотримання структури ОП щодо обов'язкових та вибірових компонентів, їх логічна послідовність, наявність ОК, які забезпечують особливості ОП в сфері аграрного менеджменту, наявність в структурі ОК, що передбачають набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок таких, як: лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, працювати в команді, управляти своїм часом, креативність та ін.. Навички соціалізації, екологічної свідомості здобувачі мають можливість розвивати, маючи власний потужний науково-дослідний центр і базове господарство, які повністю забезпечують столову власними продуктами. Наявність гуманітарної складової у формуванні як компетентностей, та і ПРН. Зміст ОП «Менеджмент» постійно вдосконалюється і через введення тих освітніх компонентів, яких раніше не було, через введення нових тем вивчення в межах окремої ОК, а також через збільшення годин на практичні заняття. Вибіркові компоненти, зазначені в ОП логічно доповнюють ОК та поглиблюють її зміст предметній області. Здобувачам проводяться презентації ВК. Посилює якість ОП тісна співпраця з роботодавцями в організації практичної підготовки здобувачів та майбутнього їх працевлаштування. Бази практики здобувачі можуть обирати самостійно, а можуть скористатись тими, які пропонуються ЗВО. Можливість для розвитку дуальної освіти в рамках діючого Положення про порядок організації та проведення дуального навчання в БНАУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

У ОП 2021 року вибір ВК умовно професійно орієнтованого спрямування обмежено до 20, а ВК 21-23 «Дисципліни із загальноуніверситетського каталогу» не уточнено за кількістю кредитів, формою семестрового контролю, за спрямуванням, а у ОП 2020 року вибір ВК умовно професійно орієнтованого спрямування обмежено до 21, а ВК 22-24 не уточнена за спрямуванням. Обов'язкові ОК ОП умовного гуманітарного спрямування – залікові, що можливе і в такому варіанті з огляду на подальше практичне застосування та з урахуванням автономії ЗВО. Курсова робота є окремою ОК 5, а має бути складовою ОК 4 «Менеджмент організацій» із 1-м кредитом ЄКТС, тобто ОК 4.1, що можливе і в такому варіанті, з огляду на подальше практичне застосування та з урахуванням автономії ЗВО. Вивчення вибірових дисциплін на магістерському РВО проводиться з першого семестру, що пояснює у НП 2021 року тривалість семестру у 16 тижнів, а заняття кратні 14 тижням, тобто здобувачі перші два тижні вивчають лише обов'язкові ОК, а з вибіровими за цей час ознайомлюються та здійснюють вибір, а потім їх вносять до розкладу, що по суті може не змінювати середньо тижневого навантаження, а от зручність освітнього процесу дещо нівелюється. Проте, це залишається на розсуд проєктної групи за принципом автономії. Механізм вибору реалізується в формі написання лише письмових заяв, які можуть передаватись і засобами онлайн зв'язку, але обрання не відбувається в онлайн режимі, що в сьогоденні умовах бажано доопрацювати. В ОП не передбачені лабораторні заняття навіть із такої обов'язкової ОК як ОК 2. «Програмне забезпечення та інформаційні системи в менеджменті». Переддипломна практика, яка проводиться в кінці першого року навчання на другому РВО, має 8 кредитів ЄКТС та 8 тижнів, що можливе і в такому варіанті, зважаючи і з повагою ставлячись до автономії ЗВО. Зміст програми практики засвідчив, що аналізуються деякі питання, які більш притаманні для першого (бакалаврського) РВО, а вивчення трьох обов'язкових ОК у третьому семестрі свідчить про певне випередження завдань для переддипломної практики ще до вивчення цих ОК. У ОП необхідно чіткіше формулювати загальну інформацію, характеристики ОП та здатності випускників до працевлаштування згідно з НК України «Класифікатор професій» ДК 003:2010, де зазначені в основному посади розділу 1 «Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі)», а не посади розділу 2 «Професіонали», до якого належать професії, що вимагають від працівника (з урахуванням кола та складності певних професійних завдань та обов'язків) кваліфікації за дипломом про повну вищу освіту, що відповідає саме рівню магістра. Із загального обсягу годин щосеместрове навантаження не рівноцінно поділене на 3 семестри. У БНАУ існує щотижневий «магістерський день».

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 2, ЕГ вважає, що структура та зміст освітньої програми «Менеджмент» мають достатньо високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.2, 2.3, 2.6 та 2.8. До того ж, враховуючи значну узгодженість за підкритеріями 2.4 та 2.5, зауваження з яких поправити можна досить оперативно та

голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, то відповідність структури та змісту цієї програми Критерію 2 є достатньою.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти у БНАУ (<https://bit.ly/3asueWX>) розроблено у відповідності до Закону України «Про вищу освіту», Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році, затверджених наказом МОН України від 15.10.2020 р., та затверджено Вченою радою БНАУ 23 грудня 2020 р., і розміщено на офіційному веб-сайті ЗВО (<https://bit.ly/3oUfGIIn>). Для спрощення їхнього розуміння на сайті ЗВО також розміщено коротку презентацію щодо особливостей: вступу, перелік необхідних документів та строки їх подання, перелік спеціальностей, форм навчання, іспитів, можливостей стажування та навчання за кордоном, інфраструктури, а також наведено графік роботи, необхідні контакти та посилання на соціальні мережі Приймальної комісії БНАУ (<https://bit.ly/3oVRsx5>). У цілому, ЕГ було підтверджено, що правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, відображають загальні положення організації прийому вступників, обсяг державного замовлення, терміни проведення приймальної компанії та зарахування на навчання. Правила не містять дискримінаційних положень чи інших подібних елементів, та у повному обсязі оприлюднені на офіційному веб-сайті БНАУ.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за ОП розроблено у відповідності до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у БНАУ (<https://bit.ly/3asueWX>), які враховують її особливості в частині вимог до вступника. Конкурсний відбір для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра здійснюється за результатами вступних випробувань на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) вищої освіти (бакалавра, магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста). Конкурсний відбір за ОП «Менеджмент» у 2021 р. здійснювався за результатами єдиного вступного іспиту з іноземної мови, складеного у 2020 та 2021 рр., та фахового вступного випробування, складеного в рік вступу. Фахове вступне випробування розроблено відповідно до ОП (<https://bit.ly/3AtHTb7>) та має за мету перевірку відповідності знань, умінь і навичок вступників програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінку ступеня підготовленості вступників для отримання ОС «Магістр». Графіки проведення вступних іспитів для вступу на навчання для здобуття ОС «Магістр» зі спеціальності 073 «Менеджмент» (<https://bit.ly/3v4GIrTD>) та рейтинг вступників оприлюднено на сайті університету (<https://bit.ly/3av5woZ>). У цілому, після проведення зустрічей з усіма групами стейкхолдерів, ЕГ визнала, що правила прийому на навчання за ОП враховують її особливості.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО (у тому числі під час академічної мобільності) та порядок поновлення здобувачів ступеня магістра після академічної відпустки та відрахування з магістратури регулюються у ЗВО: Положенням про організацію освітнього процесу в БНАУ (<https://bit.ly/3lAlgwm>), ухваленого Вченою радою БНАУ (протокол №2 від 16.03.2021); Положенням про відрахування, поновлення, переведення та переривання навчання здобувачів вищої освіти БНАУ (<https://bit.ly/3DvvlSr>), затвердженого Наказом ректора БНАУ №121/о від 30.06.2020; Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти (<https://bit.ly/3iTCsob>), затвердженого ректором БНАУ 25.03.2015; Положенням про порядок перезарахування освітніх компонентів освітніх програм, визначення академічної різниці та її ліквідації в БНАУ (<https://bit.ly/3lZDwXH>), ухваленого Вченою радою БНАУ (протокол №3 від 25.03.2021). Слід зазначити, що закладом створено всі умови для академічної мобільності, зокрема, в Університеті діє програма Erasmus+ (<https://bit.ly/3DDWGC1>), пропонуються гранти, стипендії, конкурси – (<https://bit.ly/3aAv2ck>). Застосування вказаних правил на ОП «Менеджмент» підтверджується прикладами визнання в БНАУ результатів навчання, одержаних в закладах вищої освіти Європейського Союзу: за програмою Еразмус+ K107, Словацький сільськогосподарський університет (м. Нітра), 2019 р. – Антон Галєєв. Під час онлайн зустрічі зі здобувачами щодо визнання результатів, отриманих за результатами міжнародної та внутрішньої академічної мобільності, серед присутніх такої практики виявлено не було, проте здобувачі ознайомлені зі всіма можливостями щодо академічної мобільності, які надає ЗВО, та правилами перезарахування результатів навчання, що було ними підтверджено. Однак, здобувач під час зустрічі зазначили, що не дуже зацікавлені в програмах міжнародної академічної мобільності через недостатній рівень знання іноземної мови. ЕГ засвідчує, що у БНАУ визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, що

відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації ОП.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів неформальної освіти в БНАУ регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в БНАУ (п. 5.11) (<https://bit.ly/3lAlgwm>), ухваленого Вченою радою БНАУ (протокол №2 від 16.03.2021); Положенням про порядок визнання в БНАУ результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (<https://bit.ly/3s2GOCF>), ухваленого Вченою радою БНАУ (протокол №16 від 23.12.2019) зокрема, згідно п.2.1 Положення, право на визнання результатів навчання у неформальній освіті поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти. Проте, визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується лише на обов'язкові дисципліни, а також ЗВО може визнати результати навчання у неформальній освіті в обсязі не більш як 10% від загального обсягу за конкретною ОП. ЗВО регулярно інформує здобувачів щодо можливостей зарахування результатів неформальної освіти та організовує спеціальні заходи на цю тему, зокрема, було організовано круглий стіл «Неформальна освіта як важливий елемент безперервної освіти: реалії і перспективи» (<https://bit.ly/2YR3A81>). Під час інтерв'ю зі здобувачами та НПП було підтверджено, що вони обізнані про можливості зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Проте фактів звернень щодо визнання подібних результатів навчання не було. У цілому, ЕГ підтверджує, що ЗВО визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сайт БНАУ містить всю необхідну інформацію щодо вступу на навчання на ОП «Менеджмент» за другим РВО та процедуру визнання ПРН отриманих в інших ЗВО, у тому числі в рамках програм академічної мобільності та у неформальній освіті, яка подана у зрозумілій для читача формі та регламентована відповідними положеннями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Прикладів зарахування результатів навчання з інших ЗВО на ОП дуже мало. Рекомендовано підвищити мотивацію та заохочувати здобувачів до участі в заходах академічної міжнародної та внутрішньої мобільності, так як всі умови у ЗВО створено.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 3, ЕГ вважає, що доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання ОП «Менеджмент» мають достатньо високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1, 3.2 та 3.4. До того ж, враховуючи значну узгодженість за підкритеріями 3.3, зауваження з яких поправити можна досить оперативно та голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, то відповідність доступу до освітньої програми та визнання результатів навчання Критерію 3 є достатньою, адже недоліки є несуттєвими. Тобто БНАУ має чіткі та зрозумілі правила прийому на навчання, доступні для всіх учасників освітнього процесу, що не містять дискримінаційних положень; правила прийому враховують особливості цієї ОП. У ЗВО розроблені процедури перезарахування результатів навчання, зокрема у неформальній освіті; положення, що регламентують доступ до ОП та визнання результатів навчання, розміщено на офіційному сайті ЗВО.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Організація навчання і викладання регламентується чинними нормативно-правовими документами МОН України, а також системою внутрішніх положень БНАУ (Положення про організацію освітнього процесу в БНАУ (<https://bit.ly/3lAIgwm>)). Основними видами навчання на ОП «Менеджмент» є лекції, практичні та семінарські заняття, самостійна робота. На основі інтерв'ювання здобувачів вищої освіти було підтверджено, що програмні результати ОП досягаються шляхом оптимального поєднання класичних традиційних методик (лекції, семінарські та практичні заняття, практика на підприємствах, виконання індивідуально-практичних завдань, контрольних і магістерських робіт, тестування) та інтерактивних форм й методів навчання (лекції запрошених практиків, презентації, доповіді, проблемно-орієнтовні дискусії, ситуаційні вправи, ділові ігри, роботи в малих групах, мозкові штурми тощо). Вищенаведені інтерактивні елементи активно використовуються у процесі проведення практичних занять. Форми і методи навчання забезпечують можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, що відповідає вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Здобувачі ВО мають право на індивідуальний графік відповідно до Положення (Положення про організацію освітнього процесу в БНАУ (<https://bit.ly/3lAIgwm>)). Студенти реалізують можливість вибору дисциплін у рамках ОП в рамках добре організованого навчального процесу. За потреби та за ініціативи здобувачів здійснюється коригування змісту дисциплін, які викладаються. Здобувачі вищої освіти вільно висловлюють свою думку шляхом роботи органів самоврядування шляхом обговорень. Форми і методи навчання та викладання сприяють досягненню здобувачами ВО заявлених у ОП цілей та ПРН. Варто відмітити проведення анкетування студентів після закінчення певного курсу та оригінальні рішення у вигляді онлайн дошки відгуків та пропозицій <https://ru.padlet.com/olenademyanenko18/Doshka>

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачі вищої освіти мають можливість своєчасно отримати доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання усіх освітніх компонентів у рамках освітньо-професійної програми. На підставі розгляду експертною групою робочих програм обов'язкових та вибіркового навчальних дисциплін, можна зробити висновок про застосування компетентнісного підходу щодо представлення інформації про зміст дисципліни, що дозволяє забезпечити досягнення програмних результатів ОП. Науково-педагогічними працівниками, кураторами академічної групи систематично здійснюється роз'яснювальна робота здобувачам вищої освіти щодо вищезазначеної інформації. Силабуси та їх зміст підлягають коригуванню щорічно з врахуванням думок студентів, випускників, роботодавців і інших стейкхолдерів, що відбувається на спільних засіданнях кафедри та встановлено під час онлайн зустрічі зі студентами (зустріч 4) програма зустрічей та запис процесу експертизи ОП).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Згідно уточнень та спілкування зі студентами та викладачами заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми шляхом практичної підготовки. Наприклад, студенти мають екскурсії на ТОВ «Завод пакувального обладнання «Термо-Пак», ТОВ «Білоцерківський завод «Трібо» та є учасниками міжкафедрального науково-практичного гуртка «Школа успішного лідерства». Випускники ОП працюють на підприємствах, наприклад, Рябушенко Артем на посаді менеджера з постачання ТОВ «Білоцерківський завод «Трібо», а Дамс Ерік працює менеджером зі збуту департаменту дилерських продажів ТОВ «Білоцерківський завод «Трібо» Джерело опитування здобувачів та інтернет джерела (<https://www.facebook.com/chairmanagement/>). Випускова кафедра використовує системи автоматизації бізнесу для освітнього процесу згідно з договором Співпраці автоматизаторів України (реєстраційний номер 803601061, свідоцтво №59166) надані на вимогу експертів.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту освітніх компонентів відбувається за результатами захистів дисертацій, активної співпраці з бізнесом міста та регіону, мобільності та стажування викладачів. Індивідуальні наукові досягнення НПП впроваджують у освітній процес, що засвідчено на зустрічі з викладацьким складом кафедри. Зі слів Гринчук Ю.С. її наукові розробки введено в дисципліну «Стратегічний аналіз» та «Управління потенціалом підприємства» (зустрічі 1 та 10, програма зустрічей та запис процесу експертизи ОП). Результати наукових досліджень за тематикою «Стратегічні пріоритети розвитку аграрного сектору в умовах невизначеності та ризику» (державний реєстраційний номер 0118U004126) введено в дисципліни «Управління змінами», «Менеджмент організацій» та ін. Перегляд змісту навчальних дисциплін відбувається результатами обговорення освітніх компонентів зі стейкхолдерами (у 2021 р. за пропозицією директора СФГ «ЛАД» А. В. Ляшенка до РП ОК «Менеджмент організацій» додано тему

«Ризикозахищеність організацій»). Регулярно відбуваються засідання науково-методичної комісії спеціальності, на яких обговорюються і затверджуються навчальні матеріали. Викладачі ОП Гринчук Ю.С., Коваль Н.В., Вихор М.В., Понедільчук Т.В., Шемігон О.І співпрацюють з органами влади та проходять стажування та підвищення кваліфікації, наприклад, на курсі «Креативний менеджмент в епоху змін». На кафедрі виконана госпдоговірна тематика щодо консультування бізнесу (акт приймання-здачі робіт від 4 січня 2021 року наданого на запит ЕГ). Пропозиції роботодавців враховуються й до конкретних тем і змісту дисциплін, наприклад, тематика щодо ризик-менеджменту, також до «Креативного менеджменту» тема: «Дизайн мислення».

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Однією з сильних сторін навчального процесу щодо інтернаціоналізації діяльності є впровадження «Стратегії розвитку БНАУ на 2020-2025 роки» <https://cutt.ly/bEezMzS>. Викладачі ОП є учасниками академічних обмінів з рядом низкою університетів <https://cutt.ly/nEez634>. Здобувачі вищої освіти мають можливість брати участь у програмі Еразмус+ KA1 відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти БНАУ» <https://cutt.ly/NEexPjt>. Встановлено зі слів викладачів, що здобувач вищої освіти Галєєв А. навчався у Словацькому сільськогосподарському університеті (м. Нітра). Здобувачі вищої освіти та НПП відвідують лекції, семінари, воркшопи, які проводять науковці зарубіжних ЗВО. Економічний факультет у 2019-2021 рр. активно реалізує Україно-Чеські проєкти <https://cutt.ly/EEese2X>, з 2020 р. – проєкт UniClad програми Еразмус+KA2 <https://cutt.ly/TEecxk7>. У 2018 р. професор Гринчук Ю. С. пройшла стажування в Justus-Liebig-Universität (Giessen, Germany); доцент Новікова В.В. – стажування у формі викладання за програмою Еразмус+K107 в Чехії (CULS, м. Прага). Доцент Задорожна Р.П. у 2019 р. пройшла стажування за програмою Міжнародної кредитної мобільності Erasmus+ в Afyon Kocatepe University (Туреччина).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Застосування компетентнісного підходу щодо представлення інформації про зміст обов'язкових і вибіркових ОК, що дозволяє забезпечити досягнення ПРН. ОП постійно оновлюється, враховуються побажання стейкхолдерів на постійній основі (наприклад, збільшення годин на англійську мову). Вибір тем магістерських робіт відбувається за порадами викладачів, теми є практичними та коригуються постійно протягом навчання. Наявність вступних лекцій «Парад вибіркових дисциплін» і ознайомлення на першому занятті з цілями, змістом та очікуваними ПРН, порядком та критеріями оцінювання ОК. Участь здобувачів та НПП в міжнародних проєктах, зокрема Erasmus+ та спільних проєктах з Чеським університетом природничих наук та Університетом м. Нітра. Здобувачі впливають на освітній процес, а саме пропозиція щодо нової теми «Дизайн мислення» через співпрацю кафедри й органів студентського самоврядування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Активізувати роботу НПП щодо залучення здобувачів вищої освіти до участі у конкурсах наукових робіт всеукраїнського та міжнародного рівнів. Впровадити в навчальний процес викладання окремих дисциплін англійською мовою, враховуючи галузеву спеціалізацію ЗВО та потреби ринку у межах ОП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 4, ЕГ вважає, що навчання і викладання за освітньою програмою «Менеджмент» мають достатньо високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.3 та 4.4. До того ж, враховуючи значну узгодженість за підкритерієм 4.5, зауваження з яких поправити можна досить оперативно та голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, то відповідність навчання і викладання за освітньою програмою Критерію 4 є достатньою. Отже, студенти та викладачі працюють в добре організованому й матеріально забезпеченому середовищі. Встановлено зв'язок кафедри з виробництвом у м. Біла Церква та регіоні. Практична підготовка та дипломування відповідає замовленням на ринку праці регіону й міста.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

ЕГ встановлено, що вся інформація, яка міститься у відомостях самооцінювання, є повною та відповідає дійсності. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти розкриваються у Положенні про організацію освітнього процесу в БНАУ (<https://bit.ly/3lAlgwm>), ухваленого Вченою радою БНАУ (протокол №2 від 16.03.2021); Положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в БНАУ (<https://bit.ly/30oMhLX>), ухваленого Вченою радою БНАУ (протокол №9 від 17.09.2018); Положенні про організацію поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання у регіональному університетському центрі БНАУ (<https://bit.ly/3pkFbmr>), ухваленого Вченою радою БНАУ (протокол №4 від 21.05.2020); Положенні про організацію і контроль позааудиторної самостійної роботи здобувачів вищої освіти в БНАУ (<https://bit.ly/3FOP8OA>), ухваленого Вченою радою БНАУ (протокол №7 від 25.08.2020); Положенні про практичну підготовку студентів БНАУ (<https://bit.ly/3aEkVDJ>). ЕГ підтверджує, що вказані документи являються складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти та дозволяють встановити досягнення визначених в ОП результатів навчання за ОК. Наведена в Положеннях інформація є достатньо чіткою та зрозумілою. У ЗВО діє накопичувальна бально-рейтингова система оцінювання здобувачів. Згідно ОП 2021 р. (<https://bit.ly/3aCZS4l>) оцінювання знань здійснюється під час поточного, модульного та підсумкового контролю (есе, презентації, проєктна робота, тестування, ІНДЗ, заліки, письмові та усні екзамени), звітів з практики, захисту кваліфікаційної роботи. Зазначені форми атестації здобувачів відповідають вимогам законодавства та наведені в робочих програмах ОК ОП та силабусах (<https://bit.ly/3AG62uV>). Під час спілкування з гарантом, НПП, групою забезпечення ОП, допоміжним персоналом та здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що у ЗВО для дистанційної форми навчання застосовують освітній портал (сервіс) Moodle. Здобувачі ознайомлюються з формами контролю та критеріями оцінювання на першому занятті кожної дисципліни та з освітнього порталу, де навчально-методичне забезпечення дисциплін розміщується до початку семестру (<https://bit.ly/3j5Kemw>). Здобувачі також відмітили, що форми контрольних заходів, критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими та доводяться до їх відома заздалегідь. Згідно з додатком до відомостей про самооцінювання ОП та аналізу ЕГ робочих планів навчальних дисциплін, було встановлено, що контрольні заходи та критерії їх оцінювання є валідними. Шляхом інтерв'ювання здобувачів також було встановлено, що вони чітко розуміють форми контрольних заходів та критерії оцінювання знань та їх освітньої діяльності. ЕГ підтверджує, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем результатів навчання для окремого ОК та ОП в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів відповідає стандарту спеціальності 073 «Менеджмент» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України № 959 від 10.07.2019 р., яким передбачено атестація у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня магістра. Процедура проведення атестації регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в БНАУ (<https://bit.ly/3lAlgwm>), ухваленого Вченою радою БНАУ (протокол №2 від 16.03.2021). Вимоги до кваліфікаційних робіт викладені у Методичних рекомендаціях до написання та захисту кваліфікаційної роботи магістра для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» (<https://bit.ly/2YQxWaC>). ЕГ підтверджує, що форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає вимогам стандарту спеціальності 073 «Менеджмент» для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів є доступними для всіх учасників освітнього процесу та регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в БНАУ (<https://bit.ly/3lAlgwm>); Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в БНАУ (<https://bit.ly/30oMhLX>); Положенням про організацію поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання у регіональному університетському центрі БНАУ (<https://bit.ly/3pkFbmr>); Положенням про організацію і контроль позааудиторної самостійної роботи здобувачів вищої освіти в БНАУ (<https://bit.ly/3FOP8OA>), Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у БНАУ (<https://bit.ly/3BKWDDW>). Об'єктивність екзаменаторів забезпечується відкритістю інформації щодо процедур

проведення контрольних заходів та наявністю процедури щодо оскарження їх результатів, присутністю другого викладача на екзамені. Підсумковий контроль здійснюється двома викладачами кафедри, один з яких викладає лекції, інший проводить практичні заняття. Процедури оскарження результатів викладені в Положенні про оцінювання результатів навчання в БНАУ (<https://bit.ly/3ooMhLX>), в п.6 – Процедури розгляду звернень здобувачів освіти щодо оцінювання. Також передбачено процедуру повторного проходження контрольних заходів у разі отримання незадовільної оцінки. Процедура перескладання семестрового контролю є типовою: перший раз перескладається екзаменатору, другий – комісії, яка створюється деканом. В ЗВО діє комісія з питань етики та академічної доброчесності згідно з Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності у БНАУ (<https://bit.ly/2YNOSOS>), метою якої є сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів, фундаментальних принципів академічної доброчесності та розв'язанню етичних конфліктів між членами університетської спільноти. Під час спілкування зі здобувачами було встановлено, що вони ознайомлені з правилами проведення контрольних заходів, інформування для них проводиться повною мірою зі сторони НППІ, а також через зміст РП та силабусів на освітньому порталі Moodle та сайті БНАУ, у яких міститься перелік тем з дисципліни (у т.ч. для підготовки до екзамену/заліку), тематика самостійних робіт та рекомендована література для її вивчення. Слід зазначити, що всі вищенаведені заходи із запобігання конфліктних ситуацій є дієвими, оскільки під час спілкування зі здобувачами та органами студентського самоврядування було повідомлено, що таких випадків на даній ОП не виникало. Отже, ЕГ підтверджує, що в ЗВО визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації ОП.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Забезпечення академічної доброчесності є частиною внутрішньої системи забезпечення якості БНАУ, яке регулюється Положенням про академічну доброчесність у БНАУ (<https://bit.ly/3FUwDZk>), Етичним кодексом університетської спільноти (<https://bit.ly/3lInECk>), а також Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності у БНАУ (<https://bit.ly/2YNOSOS>). Наведені документи мають зрозумілі процедури реагування на порушення принципів академічної доброчесності і притягнення до академічної відповідальності. В ЗВО сформовано Інституційний репозитарій згідно Положенням (<https://bit.ly/2YRgLZF>), де викладаються тези, статті та кваліфікаційні роботи здобувачів. Питанням академічної доброчесності в ЗВО опікується комісія з питань етики та академічної доброчесності та відділ забезпечення якості освіти, робота якого регулюється Положенням про відділ забезпечення якості вищої освіти БНАУ (<https://bit.ly/3n1goAM>). ЕГ встановлено, що у ЗВО кожного року проводять анонімне опитування здобувачів щодо якості освітнього процесу, в якому є питання і про дотримання принципів академічної доброчесності (<https://bit.ly/3BPXeUW>). Результати опитування оприлюднені на сайті ЗВО в розділі «Моніторинг якості освіти» (<https://bit.ly/3FJVEpM>). У ЗВО укладено договір із ТОВ «Антиплагіат» (надано на запит ЕГ), що дозволяє здобувачам ОП користуватися сервісом пошуку плагіату UNICHECK для перевірки курсових робіт, тез, наукових статей та атестаційних робіт безкоштовно, але доступ до системи перевірки UNICHECK є лише у відповідальній за адміністрування акаунту університету людини, що робить процес перевірки не дуже зручним для здобувачів, особливо в умовах карантину. Для первинної перевірки робіт здобувачам надаються посилання на безкоштовні онлайн-ресурси пошуку плагіату (<https://bit.ly/3j5LxCb>). Під час зустрічей ЕГ зі здобувачами та НППІ було підтверджено, що здобувачі обізнані з принципами академічної доброчесності, в ЗВО здійснюються такі заходи щодо дотримання принципів академічної доброчесності: інформаційна робота зі здобувачами під час зустрічей на початку навчального року, постійне обговорення щодо дотримання академічної доброчесності з викладачами та науковими керівниками, перевірка тез, наукових статей та атестаційної роботи на плагіат, інформаційна та консультативна робота відділів ЗВО. Важливе місце у популяризації доброчесності мають тренінги та лекції щодо актуалізації питань важливості академічної доброчесності, які регулярно проводяться в ЗВО (<https://bit.ly/3j4rfbW>, <https://bit.ly/3p8azq8>, <https://bit.ly/3lIEdxQ>). ЕГ підтверджує, що у ЗВО визначена чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації ОП. ЗВО популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Проведення контрольних заходів, критерії оцінювання та механізм оскарження результатів навчання належним чином регламентовано положеннями та процедурами, які наявні у відкритому доступі на сайті. Здобувачі ОП є обізнаними з особливостями і правилами проведення контрольних заходів, які загалом є чіткими, зрозумілими, доступними та включають процедури оскарження результатів і повторного складання. Високий рівень популяризації та дотримання принципів академічної доброчесності в ЗВО серед НППІ та здобувачів ВО. ЗВО регулярно проводить семінари, лекції щодо поширення академічної доброчесності. Існування дієвих технологічних процедур для перевірки курсових робіт, тез, наукових статей та атестаційних робіт на унікальність через

застосування ліцензійного програмного забезпечення Unicheck. Перевірка на антиплагіат є безкоштовною завдяки укладеному договору з ТОВ «Антиплагіат».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Доступ до системи перевірки робіт на оцінку рівня унікальності UNICHECK є лише у відповідальній особи за адміністрування акаунту БНАУ, що робить процес перевірки не дуже зручним для здобувачів, особливо в умовах карантину. Рекомендовано зробити процес перевірки робіт здобувачів більш зручним, зокрема, призначити на випускові кафедри відповідальних осіб та надати їм можливість вільного доступу до програмного забезпечення або доступу з закріплених за кафедрою комп'ютерів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 3, ЕГ вважає, що контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесності за ОП «Менеджмент» мають достатньо високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1, 5.2 та 5.3. До того ж, враховуючи значну узгодженість за підкритеріями 5.4, зауваження з яких поправити можна досить оперативно та голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, то відповідність контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесності за Критерієм 5 є достатньою, адже недоліки є несуттєвими. Зокрема, форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем результатів навчання для окремого освітнього компоненту та ОП в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь; визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації ОП; високий рівень популяризації та дотримання принципів академічної доброчесності в ЗВО серед НПП та здобувачів; існування дієвих технологічних процедур для перевірки курсових робіт, тез, наукових статей та атестаційних робіт на унікальність.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Освітній процес забезпечують висококваліфіковані науково-педагогічні працівники кафедр факультету. Склад групи забезпечення спеціальності та викладачів, які реалізують освітній процес, дозволяють на належному рівні здійснювати підготовку здобувачів вищої освіти. Така інформація знайшла своє підтвердження в процесі інтерв'ювання (саме випусників і стейкхолдерів), наданих документів на запит ЕГ, аналізу експертною групою базової освіти, стажу роботи, публікацій, наукового ступеня, вченого звання науково-педагогічних працівників. Експертною комісією встановлено відповідність наданих сертифікатів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників предметній області навчальних дисциплін, які викладаються. Наприклад, професор Гринчук Ю.С. має 10 пунктів педагогічної активності. Проте доцент Шемігон О.І. має 5 пунктів педагогічної активності, але володіє значним потенціалом практичних знань, що встановлено при опитуванні випусників й стейкхолдерів ЕГ (зустрічі 6, 7). Викладачі кафедри співпрацюють та консультують бізнес, наприклад, довідка від Узинської громади від 18.01.2021 року №11-14-94, договір про співпрацю з ТОВ «МАСТЕР СТРИМ» які надані за запит ЕГ. Моніторинг професіоналізму НПП здійснюється згідно з «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в БНАУ» (<https://cutt.ly/cErPcCC>) та «Положенням про моніторинг якості освітнього процесу в БНАУ» (<https://cutt.ly/jEtozRY>). Проведена експертиза засвідчила, що за підк. 6.1 академічна та професійна кваліфікація НПП, задіяних до реалізації ОП забезпечує досягнення визначених цілей та ПРН. Проте, частині викладачів необхідно посилити публікаційну активність щодо фахових публікацій за тематикою ОК, які вони викладають. Позитивним прикладом роботи кафедри, гаранта ОП, кафедри є підвищення кваліфікації викладачів згідно Положення про рейтингове оцінювання діяльності НПП БНАУ (<https://cutt.ly/ZcVseoJ>). Варто відмітити стимулювання НПП у ЗВО та на кафедрі за результатами інформальної освіти щодо участі в у вебінарах, воркшопах та онлайн-курсах.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Добір НПП ОП здійснюється за їх академічною і професійною відповідністю відповідно до «Положення про порядок заміщення посад (обрання і прийняття на роботу) НПП БНАУ» (<https://cutt.ly/eEroDLg>). Конкурс на заміщення вакантних посад відбувається за стандартною для вузів процедурою. Участь у конкурсі мають право брати особи, які мають повну вищу освіту і за своїми професійно-кваліфікаційними якостями відповідають вимогам, установленим до НПП Законом України «Про вищу освіту», та умовам конкурсу. Під час обговорення враховується спеціальність і кваліфікація за дипломом про вищу освіту, науковий ступінь, вчене звання, науково-практичні досягнення й кількість наукових праць, підвищення кваліфікації тощо. При цьому використовується «Положення про рейтингове оцінювання діяльності НПП БНАУ» (<https://cutt.ly/ZcVseoJ>). Перевагу при проходженні конкурсу отримують НПП, які мають вчений ступінь, практичний стаж роботи, задіяні у міжнародних проектах, впроваджують інноваційні технології навчання. При черговому проходженні конкурсу враховуються досягнення у науково-педагогічній діяльності згідно з «Положенням про рейтингове оцінювання діяльності НПП БНАУ» (<https://cutt.ly/ZcVseoJ>), що підтверджено на зустрічах 1, 8, 10. Такі процедури дозволяють об'єктивно та в повній мірі оцінити рівень професіоналізму викладачів. Проведена експертиза встановила, що процедури конкурсного добору НПП БНАУ є прозорими та дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. Отже, процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми «Менеджмент»

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЗВО залучає роботодавців до коригування змісту та якості освіти через роботу з й коригування змісту ОП, практичну підготовку на підприємствах. Серед роботодавців, практиків, експертів щодо освітнього процесу виступили директори промислових та агропідприємств, голови громад та інші фахівці. Наприклад, «Агрофірма Колос» за присутності доктора сільськогосподарських наук Центило Л.В., голови Узинської громади Гринчука В.Ю., випускника даної ОП Джегур Г. та інших стейкхолдерів. Роботодавці вносили пропозиції а кафедра менеджменту їх врахувала щодо нових тем у дисциплінах ОП: «Крос культурний менеджмент», «Бізнес-кейси» тощо (запис процесу експертизи ОП). Студенти проходять практику та працевлаштовуються на підприємствах області й міста, в тому числі, після проходження практик у стейкхолдерів ОП. Викладачі проходять стажування на підприємствах міста, області та у вузах інших країн, що встановлено у документах та під час роботи ЕГ (документи та запис процесу експертизи ОП). За результатами зустрічі з роботодавцями ЕГ встановила, що роботодавці залучаються до організації та реалізації освітнього процесу на умовах договорів про співпрацю (договори з ТОВ «Білоцерківський завод «Трібо», «АТ «ОТП Банк» та ін.). Представники вказаних організацій підтвердили ЕГ під час зустрічі зацікавленість у випускниках даної ОП. Вказані організації виступають також у якості баз практик для здобувачів освіти за даною ОП. Отже, ЕГ підтверджує, що ЗВО та кафедра менеджменту потужно залучають роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Згідно з «Положенням про ради роботодавців у БНАУ» (<https://cutt.ly/9W7iM1Z>), роботодавці залучені до організації та реалізації освітнього процесу, наприклад, участь у розробці та перегляді ОП беруть Діденко С., Джегур Г., Коломієць Я., Амосов О. та інші фахівці, які працюють на керівних посадах на підприємствах й в організаціях. На зустрічах 6 та 7 наголошено, що до читання лекцій запрошуються професіонали-практики. Така співпраця відбувається в рамках ЗВО, факультету й кафедри (<https://btsau.edu.ua/node/3612>). У навчальному процесі широко представлені екскурсійні заходи та практика на підприємствах міста й області, що засвідчується на сторінці кафедри менеджменту у Фейсбук та презентовано під час експертизи ОП (<https://www.facebook.com/chairmanagement/>). До традиційних заходів на ОП віднесено виїзні практичні заняття, круглі столи, науково-методичні семінари, тренінги тощо. Випускова кафедра забезпечує умови проходження переддипломної практики та написання магістерських робіт на реальні теми. Викладачі кафедри проходять стажування на підприємствах та проводять там практичні заняття, що представлено на сторінці кафедри менеджменту у Фейсбук та презентовано під час експертизи ОП (<https://www.facebook.com/chairmanagement/>). Отже, ЕГ зазначає відповідність ОП у контексті підкритерію 6.4.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Експертною групою встановлено, що якість навчального процесу та моніторинг професіоналізму НПП здійснюється згідно з «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в БНАУ» (<https://cutt.ly/cErPcCC>) та «Положенням про моніторинг якості освітнього процесу в БНАУ» (<https://cutt.ly/jEtozRY>). НПП проходять стажування на базі Інституту післядипломного навчання у «Школі професійно-педагогічного зростання» (<https://cutt.ly/sErvkod>), в рамках міжнародних стажувань та проєктів,

наприклад, “Interuniversity cooperation as a tool for enhancement of quality of selected universities in Ukraine”, Програма Baltic University, м. Рогов, Польща та ін. Стимулювання саморозвитку, публікаційної активності, зростання професійної майстерності здійснюється згідно “Положення про рейтингове оцінювання діяльності НПП БНАУ” (<https://cutt.ly/ZcVceoj>). На ОПП є досвід використання та врахування інформальної освіти, наприклад, онлайн-курси. Професійне заохочення провадиться через такі заходи, як переведення на вищу викладацьку посаду, нагородження почесними грамотами, визначення та вшанування за результатами анкетування здобувачів вищої освіти кращих викладачів, тощо. На зустрічі з керівництвом вузу і НПП було підтверджено створення та використання безкоштовних курсів з вивчення іноземних мов для НПП, що розширює можливості міжнародної співпраці. Відмічаємо, що проф. Варченко О., Гринчук Ю. мають сертифікати B2 з англійської мови, що дозволяє проводити заняття англійською мовою. В університеті створена можливість участі у програмах Еразмус+ та міжнародних конкурсах (<https://btsau.edu.ua/uk/content/ka1>). НПП приймають участь в неформальній освіті та проходять онлайн-курси (<https://bit.ly/3eDNljG>). У БНАУ діє «Положення про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників» <https://bit.ly/3FWWrnE>. На базі бібліотеки відкритий доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. Викладачі Гринчук Ю. С., Вихор М. В., Коваль Н. В. мають достатню та відповідно до дисциплін кількість наукових й методичних праць. Викладач Биба В.А. має недостатню праць за дисциплінами які вона читає (наприклад, «Самоменеджмент», «Адміністративний менеджмент», «Антикризовий менеджмент»). Для викладачів Шемігон О.І. Хахула Л.П. є недостатня кількість одноосібних фахових публікацій за тематикою дисциплін які читає викладач. Викладачі Руденко М. В., Хахула Б. В., Утеченко Д. М. мають малу кількість наукових праць та на даний час лише готують дисертаційні роботи. (<https://btsau.edu.ua/uk/content/profesorско-vykladackyy-sklad-kafedry-menedzhmentu>). Отже, ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями ОП, тобто є достатня відповідність підкритерію 6.5.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Під час зустрічей 1, 3, 9, 10 з'ясовано виконання норм «Положення про преміювання, встановлення доплат та надбавок, надання матеріальної допомоги, щорічної грошової винагороди та матеріальної допомоги на оздоровлення в БНАУ» (<https://cutt.ly/9RdyUVF>). Університет: частково компенсує витрати та виплачує премії за публікацію статей у виданнях, що індексуються наукометричними базами даних Web of Science, Scopus; здійснює оплату відряджень; надає можливість для стажування за кордоном. Для стимулювання розвитку НПП використовуються традиційні методи роботи (інформування про конференції, гранти, стажування, проведення відкритих занять). Викладачі мають можливість пройти курси підвищення кваліфікації на базі ЗВО. Такі факти підтверджуються у документах БНАУ («Положення про планування, проведення та оцінювання відкритих занять викладачів БНАУ» <https://cutt.ly/yEtp22V>). Відповідно до «Положення про рейтингове оцінювання діяльності НПП БНАУ» <https://cutt.ly/ZcVceoj>, рейтинг є підставою для матеріального заохочення найкращих викладачів та враховується при призначенні на іншу посаду та створення резерву на заміщення вакантних посад.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Система внутрішніх положень, яка передбачає стимулювання розвитку викладацької майстерності; система преміювань за особисті досягнення (публікації статей в журналах, які індексуються в Web of Science або Scopus); підвищення кваліфікації НПП на виробництві за тематикою ОК; розроблення НПП авторських дистанційних курсів на платформі Moodle; використання прозорої системи конкурсного відбору НПП; наявність у викладачів практичного досвіду і можливостей академічного стажування; залучення до проведення аудиторних занять професіоналів-практиків та стейкхолдерів (роботодавців) у межах ОП. Викладачі кафедри співпрацюють та консультують бізнес (Узинська громада договір від 18.01.2021 року, договір про співпрацю з ТОВ «МАСТЕР СТРИМ» та інші). Здійснюється моніторинг професіоналізму НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Розширити роботу НПП щодо участі у наукових і соціальних проектах міста Біла Церква та Київської області; підвищити рівень публікаційної активності НПП у журналах, які індексуються в наукометричних базах даних Scopus та Web of Science (зокрема НПП, які мають 5 пунктів активності); готувати наукові розробки та подавати їх на конкурси Національного фонду досліджень України; підвищувати рівень наукової та професійної активності НПП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 6, ЕГ вважає, що людські ресурси ОП «Менеджмент» мають достатньо високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1, 6.2, 6.3, 6.4 та 6.6. До того ж, враховуючи значну узгодженість за підкритеріями 6.5, зауваження з якого поправити можна досить оперативно та голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, то відповідність людських ресурсів за Критерієм 6 є достатньою, адже недоліки є несуттєвими. Отже, склад, наукова спрямованість і кваліфікація, залученість до виконання міжнародних програм, стажування за кордоном й на виробництві НПП достатні для успішної реалізації ОП «Менеджмент». НПП кафедри менеджменту забезпечує належний рівень відповідності академічної і професійної кваліфікації. Відмічаємо активний рівень включеності стейкхолдерів до організації освітнього процесу за ОП. Система професійного розвитку забезпечує досягнення цілей і ПРН. ЗВО забезпечує умови для професійного розвитку та постійного підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час проведення відео-трансляції підтверджено, що в БНАУ створено потужну МТБ, яка дає можливість здобувачам в повному обсязі організувати свій навчальний та позанавчальний процес. В ЗВО функціонує система дистанційного навчання на платформі Moodle (<https://bit.ly/3j5Kemw>). Під час онлайн-зустрічей зі всіма групами стейкхолдерів підтверджено використання цієї системи. ЕГ з'ясовано, що для здобувачів ОП навчально-методичне забезпечення у повній мірі доступне на цій платформі при наявності логіна та пароля, а також на сайті ЗВО (<https://bit.ly/3AG62uV>). Водночас, за результатами опитувань здобувачів, 79% опитаних зазначили, що задоволені рівнем технічного оснащення освітнього процесу, 15 з 19 здобувачів задоволені соціально-побутовою сферою, а також всі опитувані задоволені рівнем інформаційної забезпеченості освітнього процесу (<https://bit.ly/3FJVEpM>). Здобувачі мають доступ на безоплатній основі до навчальних приміщень, в т.ч.: лекційних та навчальних аудиторій, комп'ютерних класів (в т.ч. до «Лабораторії інформаційно-аналітичного забезпечення досліджень в аграрній економіці» (<https://bit.ly/3uHLSI7>)), навчально-спортивного комплексу (загальноуніверситетська кафедра здоров'я та фізичної рекреації) та спортивних майданчиків, ресурсного центру, бібліотеки. Комп'ютери ЗВО підключені до мережі Інтернет, на території ЗВО діє безкоштовний WI-FI. На випусковій кафедрі є достатня кількість комп'ютерної та допоміжної техніки, мультимедійних проекторів та можливість використання ресурсів комп'ютерних класів, закріплених за факультетом економіки. Здобувачі мають вільний доступ до фонду бібліотеки, що налічує понад 550 тис. примірників навчальної та наукової літератури, а також Інституційного репозитарію (<https://bit.ly/2YR9LZF>). Обслуговування здобувачів та НПП здійснюється у 6 читальних залах. Електронні ресурси доступні постійно і з будь-якого місця: електронний каталог (<https://bit.ly/3LKkOaW>), Інституційний репозитарій, сайт бібліотеки (<https://bit.ly/3KLDk5>). ЗВО має власну поліграфічну базу, де налагоджено випуск підручників, навчальних посібників, монографій, навчально-методичної літератури, збірників наукових праць тощо. У ЗВО добре розвинута соціальна інфраструктура: медичний пункт, профілакторій, спортивно-оздоровчий табір, актовий зал; пункти громадського харчування, в яких продукти харчування надходять з власної ферми ЗВО, що дозволяє здобувачам харчуватися за більш низькою ціною. Під час онлайн-зустрічей було підтверджено, що здобувачі мають можливість, за потреби, поселення у гуртожитки, які мають всі можливості для комфортного проживання, зокрема, у ЗВО існує гуртожиток квартирного типу. У цілому ЕГ підтверджує, що фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

За результатами проведених зустрічей із учасниками фокус-груп було встановлено, що доступ викладачів і здобувачів до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання і викладання в межах ОП, є вільним і безкоштовним. Для реалізації освіти за даною ОП у здобувачів є доступ до інформаційно-комунікаційних технологій університету, за допомогою яких здобувачі можуть користуватися наявними бібліотечними ресурсами, мають доступ до навчально-методичного забезпечення, можуть комунікувати із викладачами, а також отримувати всю необхідну інформацію стосовно подій, що відбуваються в університеті та за його межами. Під час проведення зустрічей ЕГ було встановлено, що здобувачі та НПП мають доступ до наукової та навчальної літератури в бібліотеці в паперовій та електронній формі для підготовки до лекційних, практичних, семінарських занять та проведення необхідних досліджень. Під час зустрічі з директором бібліотеки було підтверджено, що бібліотека забезпечує безоплатний доступ до електронного каталогу та репозитарію. У ЗВО є безкоштовний доступ до наукових повнотекстових і реферативних ресурсів з наукометричних зарубіжних БД і видавництва – Web of Science, Scopus, Science Direct, Springer Link. Також було підтверджено, що оновлення бібліотечного фонду науковими та навчально-методичними матеріалами у електронному та паперовому вигляді відбувається систематично за потребою

викладачів. Здобувачі відмітили, що повністю задоволені умовами, які створює та забезпечує ЗВО для реалізації ОП, проведення наукових досліджень та соціальної діяльності. У цілому, ЕГ підтверджує, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ НПП і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

На підставі огляду приміщень ЗВО, виділених для функціонування відповідних служб, кафедр, що відповідають за реалізацію ОП, навчальних аудиторій та інших об'єктів інфраструктури, зроблено висновок, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів. У ЗВО вживаються необхідні заходи щодо запобігання розповсюдження захворювання на COVID-19 (<https://bit.ly/3AR53rU>, <https://bit.ly/3AR5h2e>, <https://bit.ly/3vgGdRj>), що також було підтверджено під час огляду матеріально-технічної бази. Умови проживання у гуртожитках відповідають санітарно-гігієнічним нормам. ЗВО має медичний пункт, де здобувачам безкоштовно можуть надати необхідну консультацію та кваліфіковану медичну допомогу. Під час онлайн зустрічей ЕГ було підтверджено можливість звернення здобувачами та НПП до медичного пункту. Під час огляду МТБ ЗВО ЕГ з'ясовано, що всі приміщення, у т.ч. і гуртожитки, обладнані системою протипожежної безпеки, а також регулярно проводяться інструктажі та перевірка теоретичних і практичних знань з пожежної безпеки (<https://bit.ly/3mWMmON>). В ЗВО існує Центр вирішення конфліктних ситуацій та надання психолого-педагогічної допомоги (<https://bit.ly/3preg3O9>), працівники якої надають методичну, інформаційну підтримку, проводять психолого-педагогічну діагностику готовності здобувачів до навчання та сприяють їх адаптації до нових умов навчально-виховного процесу, формують психологічну культуру студентів, а також скриньки довіри, через які здобувачі та НПП анонімно можуть надати пропозиції чи заявити про різні ситуації. Також керівництво університету має відведені години прийому студентів з особистих питань. Університет реагує на нові виклики та проводить опитування студентів із актуальних питань навчання, наприклад, задоволеність студентів дистанційним навчанням в умовах карантину (<https://bit.ly/3FJVEpM>). Для виявлення та врахування потреб і інтересів здобувачів функціонує комітет захисту прав студентів, студентська рада (<https://bit.ly/3BUUAgI>) та профспілковий комітет (<https://bit.ly/3vkdqLm>). Під час зустрічей встановлено, що в ЗВО сформований сприятливий морально-психологічний клімат, що підтверджують всі групи стейкхолдерів. Гарант ОП, НПП кафедри, наукові керівники здобувачів сприяють запобігання конфліктних ситуацій, реалізують індивідуальний студентоцентризований підхід до кожного здобувача. ЕГ підтверджено наявність широких можливостей для здобувачів щодо реалізації їх потреб та інтересів не лише у навчальній сфері та науковій сфері, але й у рамках участі у міжнародній, науковій, спортивній, громадській та культурно-масовій діяльності. У цілому ЕГ підтверджує, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час проведення експертизи було встановлено, що у ЗВО забезпечується освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів. Під час зустрічей зі здобувачами ЕГ засвідчила, що у ЗВО всіляко намагаються забезпечити різні види підтримки здобувачів вищої освіти. Здобувачі зазначили, що їм надано вільний доступ до будь-якої інформації, яка стосується їх освітнього та позаосвітнього процесу. Більшість необхідної інформації є у роздрукованому вигляді на інформаційних стендах або дошках оголошень, на сайті ЗВО, сайті бібліотеки, в соціальній мережі Facebook (<https://bit.ly/3DMGaj7>) та YouTube (<https://bit.ly/3mZlqOh>). Навчально-методичне забезпечення дисциплін ОП доступно здобувачам через доступ до системи Moodle. ЕГ з'ясовано, що ЗВО систематично проводяться соціальні та культурні заходи. Консультативна та інформаційна підтримка здобувачів здійснюється гарантом ОП, науковими керівниками, завідувачкою кафедри, деканом факультету, органами студентського самоврядування та відповідними структурними підрозділами університету. Позитивною практикою є функціонування в ЗВО інституту наставництва (<https://bit.ly/3mGNSnm>), який передбачає надання здобувачам допомоги в адаптації до нового середовища на початковому етапі та упродовж наступних років навчання в університеті. ЕГ було з'ясовано, що комунікація НПП та кураторів зі здобувачами здійснюється безпосередньо під час занять, консультацій, кураторських годин, через електронну пошту та месенджери. У БНАУ функціонує Центр вирішення конфліктних ситуацій та надання психолого-педагогічної допомоги (<https://bit.ly/3preg3O9>), та скринька довіри. Інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів надає комітет захисту прав студентів, студентська рада (<https://bit.ly/3BUUAgI>), профспілковий комітет (<https://bit.ly/3vkdqLm>) та юридичний відділ (<https://bit.ly/2YYMGVb>). Соціальна підтримка здобувачів також забезпечується соціальною інфраструктурою ЗВО – наявністю гуртожитків, їдалень, буфетів, навчально-спортивного комплексу, спортивних майданчиків, актової зали. У ЗВО обладнано медичний пункт та профі-лакторій, де співробітникам і студентам надається тера-певтична та стоматологічна до-помога. Здобувачі можуть відпочивати у спортивно-оздоровчому таборі «Ентузіаст» (Київська обл.). Механізм соціальної підтримки здобувачів реалізується, у т.ч., через преміювання та отримання матеріальної допомоги (<https://bit.ly/3oxKuV8>). Під час зустрічі зі здобувачами було підтверджено, що визначення їх думки щодо якості освітнього та наукового процесу, важливих моментів процесу навчання для подальшого врахування та покращення якості освітньо-наукового процесу здійснюється через анонімне онлайн-опитування. В цілому, здобувачі задоволені наявною організаційно-інформаційною підтримкою та матеріально-технічною базою БНАУ. ЕГ підтверджує, що ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час проведення експертизи ЕГ було встановлено, що умови забезпечення доступу осіб з особливими потребами до освітнього процесу регулюються Наказом № 307/О від 26.12.2017р. «Про затвердження та введення в дію Порядку супроводу навчання студентів з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у БНАУ» (<https://bit.ly/3a4u1tp>). У роботі з такими здобувачами передбачена можливість навчання за індивідуальним графіком згідно з Положенням про індивідуальний графік відвідування занять здобувачами вищої освіти денної форми навчання в БНАУ (<https://bit.ly/3wK2HKQ>), а також вільне відвідування занять. Також процедури щодо реалізації прав цих категорій прописані в Правилах прийому на навчання для здобуття вищої освіти у БНАУ (<https://bit.ly/3asueWX>). Під час онлайн презентації МТБ у режимі реального часу ЕГ було підтверджено, що ЗВО перебуває у процесі адаптації матеріально-технічної бази до норм інклюзивної освіти. В ЗВО ведеться робота з обладнання навчальних корпусів для осіб з особливими освітніми потребами. Для осіб з проблемами опорно-рухового апарату вхід до навчального приміщення, де проводяться заняття на ОП Менеджмент, обладнаний пандусом, на першому поверсі знаходиться спеціально облаштований санвузол, проте ЕГ встановлено, що навчальний корпус всередині лише частково обладнаний для маломобільних груп населення. У гуртожитках немає стаціонарних пандусів та ліфтів, але ЗВО має переносні пандуси, які може використовувати в разі появи здобувачів з особливими потребами, а також зобов'язується надавати кімнати для проживання лише на першому поверсі. У ході спілкування з учасниками освітнього процесу виявлено, що осіб з особливими потребами, які б навчалися за ОП, наразі немає, проте ЗВО готовий їх прийняти й надати ті навчальні приміщення, що комфортні для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, а також надати необхідний фізичний та психологічний супровід. У цілому ЕГ підтверджує, що в ЗВО створюються достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час проведення експертизи було встановлено, що в ЗВО діють документи, що регулюють конфліктні ситуації, пов'язані з корупцією, сексуальними домаганнями та дискримінацією, зокрема Етичний кодекс університетської спільноти (<https://bit.ly/3uDNiKo>), Положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції БНАУ (<https://bit.ly/3mUBz0a>). У ЗВО існує комісія з питань етики та академічної доброчесності, яка працює відповідно до Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності у БНАУ, яке ухвалено Вченою радою БНАУ (протокол №4 від 13.03.2019) (<https://bit.ly/3uGW9L3>). У БНАУ розроблено антикорупційну програму (<https://bit.ly/3mYOTIe>), яка затверджена наказом ректора БНАУ №79/О від 26.04.2017 р., а також працює Комісія з оцінки корупційних ризиків, метою діяльності якої є запобігання, виявлення і усунення корупційних ризиків у діяльності ЗВО. У разі необхідності в ситуаціях, пов'язаних із сексуальними домаганнями або дискримінацією, потерпілі особи можуть звернутися до Центру вирішення конфліктних ситуацій та надання психолого-педагогічної допомоги (<https://bit.ly/3zeg3O9>). Під час онлайн зустрічей керівництво ЗВО, здобувачі, НПП, представники органів студентського самоврядування підтвердили відсутність конфліктних ситуацій на ОП. Здобувачі проінформовані, яким чином діяти і куди слід звертатися у разі виникнення подібних ситуацій. На зустрічах було зазначено, що при виникненні конфліктних ситуацій можна звернутися на кафедру, в деканат або ж до представників студентського самоврядування. При потребі здобувачі можуть скористатись скринькою довіри та формою зворотного зв'язку (<https://bit.ly/3nosw31>), до яких можна анонімно повідомити про конфліктні ситуації, які ретельно вивчаються для їх ефективного реагування та розв'язання, або звернутися до керівництва ЗВО. У цілому ЕГ підтверджує, що в ЗВО існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

У ЗВО створено високий рівень фінансового, матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності, інформатизації навчального процесу на ОП. Наявна та доступна інфраструктура, необхідна для забезпечення освітнього процесу (навчальні приміщення, бібліотека, навчально-спортивний комплекс, ресурсний центр, високий рівень забезпеченості комп'ютерними класами (зокрема, вільний доступ до лабораторії інформаційно-аналітичного забезпечення досліджень в аграрній економіці), мультимедійними засобами), допомагає здобувачам розвиватися та поглиблювати свої теоретичні знання вже на практиці здійснення наукових досліджень. Надання безоплатного доступу здобувачам та НПП до інформаційних ресурсів і соціальної інфраструктури. Забезпечено консультативну та соціальну підтримку здобувачів. Функціонування в ЗВО інституту наставництва, який передбачає надання здобувачам допомоги в адаптації до нового середовища на початковому

етапі та упродовж наступних років навчання в ЗВО. ЗВО має чітку і зрозумілу політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Не всі приміщення (навчальні корпуси та гуртожитки), в яких навчаються та проживають здобувачі за даною ОП, повністю задовольняють потреби маломобільних груп населення. Рекомендовано активізувати роботу над адаптацією матеріально-технічної бази для маломобільних груп населення і покращити її на всіх поверхах і у всіх корпусах.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 7, ЕГ вважає, що освітнє середовище та матеріальні ресурси за ОП «Менеджмент» мають достатньо високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.1, 7.2, 7.3, 7.4 та 7.6. До того ж, враховуючи значну узгодженість за підкритерієм 7.5, зауваження з якого поправити можна досить оперативно та голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, то відповідність освітнього середовища та матеріальних ресурсів за Критерієм 7 є достатньою, адже недоліки є несуттєвими. ТОБТО, ЗВО, у цілому, має достатнє матеріально-технічне забезпечення, навчально-методичне забезпечення, забезпечення комп'ютерною технікою та програмними продуктами, проте не всі приміщення достатньо задовольняють потреби маломобільних груп населення. Виконання рекомендацій може підвищити якість навчання за ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП у БНАУ здійснюються згідно Положення про освітні програми в Білоцерківському національному аграрному університеті <https://bit.ly/3AMEusJ>, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в Білоцерківському національному аграрному університеті <https://education.btsau.edu.ua/node/8>, Положення про організацію освітнього процесу в Білоцерківському національному аграрному університеті <https://bit.ly/3aDlAVO> та Положення про моніторинг якості освітнього процесу у Білоцерківському національному аграрному університеті <https://bit.ly/3j6oNim>. У ході зустрічей 1, 4, 5, 6 підтверджено факт долучення до процедур розроблення, затвердження, перегляду, моніторингу ОП і здобувачів, і НПП, і випускників, і роботодавців та Ради роботодавців, і інших зацікавлених сторін. У ході цих процедур відбувається ряд змін в ОП, які мотивовані рядом вимог, що удосконалюють та покращують ОП, а саме введення до обов'язкових ОК нових ОК, яких раніше не було (так, до ОП редакції 2021 року порівняно із ОП редакцій 2019-2020 рр., введено курсову роботу з дисципліни «Менеджмент організацій», також до ОП 2021 року введено ОК 9 «Управління потенціалом підприємства», через виведення ОК і через введення нових тем вивчення в межах окремої ОК, через збільшення годин на практичні заняття, через оптимізацію ОК, а саме об'єднання виробничої та переддипломної практики. У БНАУ повноцінно функціонує відділ забезпечення якості освіти, а на економічному факультеті БНАУ створено спеціальну групу зі змісту та якості освіти, яка аналізує питання, пов'язані з наповненням, реалізацією та моніторингом ОП, оприлюдненням результатів опитувань про зміст ОП. Процедура моніторингу та періодичного перегляду проводиться проектною групою ОП з метою контролю стану реалізації ОП з очікуваними результатами, відстеження освітнього процесу за показниками з врахуванням студентоцентрованого підходу. При цьому аналізується ресурсне забезпечення компонентів ОП, результати оцінювання досягнень здобувачів ВО та думки здобувачів про ОК, потреби та рівень задоволеності стейкхолдерів. Чинну ОП переглядають щонайменше один раз у терміни її дії не пізніше, ніж за один семестр до її завершення. Аналіз ЕГ сайту засвідчив оприлюднені ОП та НП редакції 2020 року та ОП та НП редакції 2021 року, які приведені у відповідність до затвердженого Стандарту ВО України: другого (бакалаврського) рівня ВО, за спеціальністю 073 «Менеджмент», а також рецензії-відгуки на ОП. БНАУ послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП та в цілому Політики Білоцерківського національного аграрного університету у сфері якості <https://bit.ly/3mYCSST> та схематичного зображення процесної моделі управління якістю освіти в БНАУ <https://education.btsau.edu.ua/node/10>.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі ВО і безпосередньо, і через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості. Зокрема, на зустрічі 4 підтверджено факт врахування пропозицій здобувачів щодо запровадження теми «Дизайн мислення» до обов'язкового ОК «Креативний менеджмент», а на зустрічі 5 встановлено, що органи студентського самоврядування тісно співпрацюють як з відділом забезпечення якості освіти, так і зі спеціальною групою зі змісту та якості освіти, з проектною групою, зокрема здобувачів включено до груп зі змісту та якості освіти відповідно до Положення про групи зі змісту та якості освіти в Білоцерківському національному аграрному університеті <https://bit.ly/zawDiKG>. Зокрема, здобувач Терещенко О.А. є магістром, який входить до складу розробників ОП. Здобувачі володіють інформацією про наявність на сайті БНАУ матриці опитувань <https://education.btsau.edu.ua/node/7>, онлайн дошки відгуків та пропозицій <https://ru.padlet.com/olenademyanenko18/Doshka>. Матриця опитувань включає наступні рівні опитувань: внутрішній аудит, поточний моніторинг якості освітньої діяльності (здобувач вищої освіти – викладач – кафедра - факультет); системний моніторинг якості освіти (рубіжний, підсумковий, експертний) на рівні університету (репрезентативна вибірка - відділ навчально-методичної та виховної роботи - відділ акредитації та ліцензування / приймальна комісія - відділ забезпечення якості освіти). Серед здобувачів проводяться опитування згідно Положення про опитування щодо якості освітньої діяльності Білоцерківського національного аграрного університету <https://bit.ly/3p53HaN>. На зустрічах 4 та 5 зі здобувачами підтверджено, що здобувачі залучаються до проведення анкетування та ознайомлені з Аналітичним звітом про результати анкетування, про те, як фокус-групи ставляться до розкладу, до організації занять за ОП. Не зовсім зрозумілою є процедура проведення опитувань щодо ОК та їх викладання, яку проводять НПП на своїх завершальних заняттях. Отже, здобувачі ВО як безпосередньо, так і через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці безпосередньо та/або через Раду роботодавців залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Практично усі роботодавці є випускниками БНАУ, що подекуди спрощує можливість комунікації. Усі роботодавці не тільки мають договори про співпрацю і забезпечують здобувачів місцем практики, ще й сприяють працевлаштуванню на власних підприємствах. Так, нещодавній випускник ОП Е. Дамс, на зустрічі 6 це було підтверджено, працює менеджером зі збуту департаменту дилерських продажів ТОВ «Білоцерківський завод «Трібо», а його колега А. Рябушенко на посаді менеджера з постачання ТОВ «Білоцерківський завод «Трібо». На зустрічі 6 директор К ПБМР «Муніципальне шляхово-експлуатаційне управління» також підтвердив факт його залучення до обговорення ОП і про його зацікавленість випускниками даної ОП щодо майбутнього працевлаштування. На зустрічі 7, А. Коломієць зі своєї сторони наголосив і на своїй співпраці з кафедрою менеджменту і працевлаштуванням випускників даної ОП. На сайті БНАУ має місце анкета для роботодавців <https://bit.ly/3j4JSNa> та результати анкетувань <https://bit.ly/3lJi8iX>, які є уже занадто опрацьованими. На заявлену ОП отримано рецензії-відгуки <https://btsau.edu.ua/node/3639> зовнішніх рецензентів. Підтверджено цей факт на зустрічі 6 Довгим О.П. – директором з безпеки та охорони праці ТОВ «Білоцерківський завод «Трібо». Також були враховані пропозиції від стейкхолдерів (зустріч 6 Гринчук В.Ю.) щодо збільшення годин на ОК «Іноземна мова», кількості кредитів з якої зростає із 3-х у 2020 році, до 4-х у 2021 році, (зустріч 10) щодо збільшення кількості практичних занять з дисципліни «Менеджмент організацій», (зустріч 7 Амосов О.Ю.) щодо впровадження обов'язкового ОК «Стратегічний аналіз», (зустріч 7 Галєєв А.) щодо ширшого використання у навчанні бізнес-кейсів. Ефективна комунікація з роботодавцями, представниками ЗВО, здобувачами вищої освіти за ОП БНАУ і кафедри менеджменту відбувається на щорічному Ярмарку вакансій <https://btsau.edu.ua/uk/content/yarmarok-vakansiy-4>. Таким чином, роботодавці безпосередньо та/або через Раду роботодавців економічного факультету <https://bit.ly/3DGjuRu> і інших факультетів та університету реально й на високому рівні залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП врахована в основному через відображення випускників у Раді роботодавців економічного факультету <https://bit.ly/3DGjuRu>, на сайті економічного факультету у розділі випускники <https://bit.ly/3p7v8Ro> (однак не відображено коли і яку ОП вони закінчили), зведена інформація є на сайті кафедри <https://bit.ly/3aGM4pm> про тих випускників, які успішно працюють на керівних посадах в різних секторах економіки, сприяючи підвищенню якості життя в нашій державі. Недоопрацюванням БНАУ є відсутність на сайті ЗВО інформації про видатних випускників. На сайті БНАУ має місце анкета для випускників <https://bit.ly/3lGCskW> та належним чином відображені результати анкетувань <https://bit.ly/3or2q45>. У соціальних мережах створені сторінки кафедри менеджменту <https://bit.ly/3uGkmBJ> та <https://bit.ly/3fgdt3i>, до яких залучаються випускники ОП для обміну професійним досвідом. В БНАУ та на економічному факультеті проводяться зустрічі з випускниками з метою мотивування здобувачів ВО до навчання, надання їм інформації щодо можливостей побудови кар'єри, а також збирання, аналізу та врахування пропозицій і

відгуків щодо розвитку ОП (круглі столи, лекції, неформальні зустрічі). Отже, практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП існує і вона враховується при перегляді ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП. Це регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в Білоцерківському національному аграрному університеті <https://bit.ly/3aDlAVO>, Положенням про моніторинг якості освітнього процесу у Білоцерківському національному аграрному університеті <https://bit.ly/3j6oNim>, Положення про освітні програми в Білоцерківському національному аграрному університеті <https://bit.ly/3AMeUsJ>, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в Білоцерківському національному аграрному університеті <https://education.btsau.edu.ua/node/8>. Так, у ОП «Менеджмент» редакції 2021 року з'явилась ОК 5 курсова робота з дисципліни «Менеджмент організацій», що було продиктовано виконанням рекомендацій акредитаційної експертизи ОП «Менеджмент» першого (бакалаврського) РВО. На фінальній зустрічі 12, першим проректором уже було наголошено на тому, що виявлені недоліки і рекомендації ЕГ найближчим часом будуть опрацьовані, доведені до громадськості та реалізовані. Вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП передбачені політикою Білоцерківського національного аграрного університету у сфері якості <https://bit.ly/3mYCSST>, процесною моделлю управління якістю освіти в БНАУ та циклом забезпечення якості вищої освіти в БНАУ <https://education.btsau.edu.ua/node/10>, Положенням про порядок проведення внутрішніх аудитів системи забезпечення якості та здійснення коригувальних і запобіжних дій у Білоцерківському національному аграрному університеті <https://bit.ly/3AJXmnm>. Це було підтверджено і на зустрічі 11 начальником відділу забезпечення якості освіти Дем'яненко О.О., яка фахово прокоментувала функціонування системи забезпечення якості БНАУ. Підтверджено, що планові аудити підрозділів проводяться не рідше 1 разу на рік. У цілому система забезпечення якості БНАУ дозволяє вчасно виявляти проблеми та можливості та вчасно і адекватно реагувати на виявлені недоліки і слабкі сторони в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду ОП. Ця ОП акредитується вперше. Однак, під час акредитаційних експертиз інших ОП, що реалізуються в БНАУ, основні зауваження стосувалися можливості здобувачів ВО сформувати індивідуальну траєкторію навчання за рахунок достатньої кількості ВК; сформувати загальноуніверситетського каталогу ОК; відповідності НПП дисциплінам, які вони викладають; участі стейкхолдерів у розробці ОП. Ці зауваження були враховані під час удосконалення ОП Менеджмент, а саме розширено перелік ВК у ОП редакції 2021 року порівняно із ОП редакції 2020 року, розміщено на сайті кафедри силабуси всіх ВК; сформовано загальноуніверситетський каталог ОК ОС «Магістр» <https://education.btsau.edu.ua/node/16>; проведений аналіз відповідності НПП ОК, які вони викладають; активізовано наукову роботу НПП щодо проходження НПП стажування на виробництві, підвищення кваліфікації НПП; посилена робота щодо залучення стейкхолдерів до формування ОП та освітнього середовища через проведення анкетувань. Крім того, для ОП «Менеджмент» другого (магістерського) РВО редакції 2021 року враховано рекомендації з акредитаційної експертизи ОП «Менеджмент» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо відсутності курсових робіт та введено ОК 5 «Курсова робота з дисципліни «Менеджмент організацій»».

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті БНАУ сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією ОП. На сайті університету щодо освітнього процесу є вкладка моніторинг якості освіти <https://education.btsau.edu.ua/node/7>. Здобувачі володіють інформацією про наявність у вкладці моніторинг якості освіти матриці опитувань <https://education.btsau.edu.ua/node/7>, онлайн дошки відгуків та пропозицій <https://ru.padlet.com/olenademyanenko18/Doshka>. Як уже було зазначено, на економічному факультеті функціонують групи змісту та забезпечення якості освіти, діяльність яких регламентується Положенням про групи зі змісту та якості освіти в Білоцерківському національному аграрному університеті <https://bit.ly/3awDiKG>. До їх складу входять представники Ради роботодавців, НПП та здобувачі ВО. На зустрічах 3, 4, 5, 10 підтверджено обговорення питання якості освіти, що проводяться на засіданнях кафедри менеджменту, раді економічного факультету.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Долучення до процедур розроблення, затвердження, перегляду, тощо ОП і здобувачів, і НПП, і випускників ОП, і роботодавців та Ради роботодавців, і інших зацікавлених сторін, які реально залучаються до проведення різних видів обговорення, опитування. У ході цих процедур дослухаються до усіх і відбувається ряд змін в ОП, які мотивовані рядом вимог, що удосконалюють та покращують ОП. У БНАУ повноцінно функціонує відділ забезпечення якості освіти, а на економічному факультеті БНАУ створено спеціальну групу зі змісту та якості освіти, яка аналізує питання, пов'язані з наповненням, реалізацією та моніторингом ОП, оприлюдненням результатів опитувань про зміст ОП. Процедура моніторингу та періодичного перегляду проводиться проектною групою ОП з врахуванням студентоцентрованого підходу. Наявність та використання матриці опитувань та онлайн дошки відгуків та пропозицій. На сайті оприлюднено анкети та аналітичні результати опитування. Особливо роботодавці безпосередньо та/або через Раду роботодавців економічного факультету і інших факультетів та університету реально й на високому рівні залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Роботодавці реально забезпечують здобувачів місцем практики, ще й сприяють працевлаштуванню на власних підприємствах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

На сайті БНАУ має місце анкета для роботодавців, а результати анкетувань якої є уже занадто опрацьованими, тому бажано оформляти їх за аналогією до результатів анкетування випускників. Практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП врахована в основному через відображення випускників у Раді роботодавців економічного факультету та на сайті економічного факультету у розділі випускники, однак не відображено коли і яку ОП вони закінчили. Недоопрацюванням БНАУ є відсутність на сайті ЗВО інформації про видатних випускників, для чого бажано зробити відповідну вкладку.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 8, ЕГ прийшла до висновку, що внутрішнє забезпечення якості освітньої програми «Менеджмент» за ОС «Магістр» має високий рівень відповідності та узгодженості за підкритеріями 8.1, 8.2, 8.3, 8.5, 8.6, 8.7 та достатню узгодженість за підкритерієм 8.4. Зазначені недоліки та слабкі сторони не є критичними і не перешкоджають досягненню програмних результатів навчання та заявлених цілей ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в БНАУ є чіткими, зрозумілими та доступними для них й регулюються наступними документами: Статут БНАУ (<https://cutt.ly/gErE5DI>); Колективний договір (<https://cutt.ly/9ErRmyf>); «Положення про економічний факультет БНАУ» (<https://cutt.ly/FErR3ci>); «Положення про планування та облік роботи науково-педагогічних працівників в БНАУ» (<https://cutt.ly/sErI3ps>); «Положення про організацію освітнього процесу в БНАУ» (<https://cutt.ly/FWzBUuC>); Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в БНАУ» (<https://cutt.ly/FW9UjVg>); «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти БНАУ» (<https://cutt.ly/HEexPjt>); «Положення про студентське самоврядування в БНАУ» (http://btsau.edu.ua/sites/default/files/news/pdf/pologenna_navh_proces/polog_stud_samovruaduv.pdf) та іншими документами. В університеті функціонує «Антикорупційна програма БНАУ» (<https://cutt.ly/eErAyDH>). Під час зустрічей ЕГ з НПП, студентським самоврядуванням, здобувачами освітніх послуг було з'ясовано, що всі учасники освітнього процесу на достатньому рівні ознайомлені зі своїми правами та обов'язками. ЕГ на онлайн зустрічі з представниками студентського самоврядування відмітила відповідність у роботі кафедри надавати інформацію щодо прав та обов'язків та допомогу студентству у навчальному процесі. Випадків недотримання обов'язків учасниками освітнього процесу зафіксовано не було. Інформування здобувачів є систематичним і своєчасним, що здійснюється гарантом ОП. На офіційному сайті оприлюднені всі необхідні документи. ЕГ робить висновок, що методи навчання за ОП відповідають принципам прозорості а їх вибір залишається за викладачем і здобувачем. Даний підкритерій корелюється з результатами експертизи за критеріями 3, 5, 7 щодо окремих аспектів освітнього процесу відносно прав та обов'язків учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

БНАУ проводить опитування роботодавців регіону з метою вивчення якості наданої освіти випускникам, моніторингу ефективності співпраці з бізнесом та налагодження ефективної комунікації через особисті контакти. ОП оприлюднена у відкритому доступі в мережі Інтернет (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) - <https://btsau.edu.ua/node/3639>. ЕГ підтверджує, що БНАУ у встановлений строк оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідну інформацію про ОП з метою одержання зауважень та пропозицій стейкхолдерів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

В ході проведення експертизи ЕГ підтверджено факт, що інформація щодо компонентів, цілей та очікуваних РН за ОП «Менеджмент» розміщена на офіційному веб-сайті БНАУ. Представлена ОП містить мету, особливості, перелік та обсяги ОК, логіку вивчення, ПРН, матриці відповідностей і забезпечення навчального контенту ПРН, тощо. В новинах ЗВО на сайті представлено повідомлення про проведення акредитаційної експертизи та оголошення про відкриту зустріч з ЕГ <https://btsau.edu.ua/node/3928>. Під час онлайн-зустрічей ЕГ з випускниками, роботодавцями, органами студентського самоврядування та студентством ЕГ було з'ясовано, що стейкхолдери знають про можливість внесення зауважень та побажань до ОП. ЕГ вважає, що підкритерій відповідає вимогам завчасного оприлюднення на своєму офіційному веб-сайті точної та достовірної інформації про ОП в обсязі, достатньому для інформування всіх бажаючих.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх усіх учасників освітнього процесу в БНАУ є чіткими, зрозумілими та доступними; є тісні зв'язки зі стейкхолдерами; регулярно відбувається врахування думки роботодавців і студентів при формуванні ОП. Усі документи та положення розміщено на офіційному сайті БНАУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Зауважень не виявлено

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, а також відсутність слабких сторін і рекомендацій щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 9, ЕГ вважає, що прозорість та публічність мають високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1, 9.2 та 9.3. Отже, враховуючи повну узгодженість за Критерієм 9, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, то відповідність прозорості і публічності в межах Критерію 9 є високою. Отже, БНАУ здійснює освітній процес на належному рівні з дотриманням вимог прозорості та публічності; розроблено та затверджено норми та правила, які визначають права, обов'язки всіх учасників освітнього процесу. БНАУ реалізує заходи щодо своєчасного оприлюднення освітньо-професійної програми, її компонентів, які містять інформацію про цілі, заплановані результати навчання, інформаційне забезпечення, методи навчання та оцінювання рівня досягнення запланованих результатів навчання.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Доцільно відмітити позитивні характеристики БНАУ: ефективний інститут кураторства, активне студентське дозвілля; потужна матеріально-технічна база; наявність лабораторії «Інформаційно-аналітичного забезпечення досліджень в аграрній економіці». Рекомендації: активізація науково-дослідної діяльності усіх викладачів; впровадити інновації аграрного бізнесу щодо управлінських практик використання ІТ та онлайн ресурсів як окремі теми у дисциплінах ОП.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Нянько Віталій Миколайович

Члени експертної групи

Скрипчук Петро Михайлович

Фощій Марія Дмитрівна